

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE

OBRAZOVNI PROGRAM

POMOĆNIK FRIZERA

SADRŽAJ

I OPŠTI DIO OBRAZOVNOG PROGRAMA.....	2
1. OPŠTE INFORMACIJE O OBRAZOVNOM PROGRAMU	2
2. NASTAVNI PLAN.....	4
II POSEBNI DIO OBRAZOVNOG PROGRAMA	6
3. MODULI	6
3.1. OPŠTEOBRAZOVNI MODUL	6
3.2. STRUČNI MODULI.....	7
3.2.1. POZNAVANJE MATERIJALA, ALATA I PRIBORA	7
3.2.2. DERMATOLOGIJA SA OSNOVAMA PRVE POMOĆI	14
3.2.3. NJEGA KOSE, BRADE I BRKOVA.....	22
3.2.4. ESTETIKA U FRIZERSKOJ OBLASTI	31
3.2.5. PRIPREMNI I ZAVRŠNI RADOVI U FRIZERSKOM SALONU	40
3.2.6. PREPARIRANJE KOSE I	47
3.2.7. ŠIŠANJE I IZRADA JEDNOSTAVNIH FRIZURA	55
3.2.8. JEDNOSTAVNO BOJENJE KOSE, BRADE I BRKOVA.....	63
3.2.9. JEDNOSTAVNO BRIJANJE I OBLIKOVANJE BRADE I BRKOVA I BRIJANJE GLAVE.....	71
3.3.10. POSLOVNA KULTURA	78
3.2.11. POMOĆNI POSLOVI U FRIZERSKOM SALONU	89
4. PRAKTIČNI ISPIT	98
5. NAČIN IZVOĐENJA OBRAZOVNOG PROGRAMA	100
6. NAČIN PRILAGOĐAVANJA OBRAZOVNOG PROGRAMA.....	106
7. REFERENTNI PODACI	109

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

I OPŠTI DIO OBRAZOVNOG PROGRAMA

1. OPŠTE INFORMACIJE O OBRAZOVNOM PROGRAMU

NAZIV OBRAZOVNOG PROGRAMA: POMOĆNIK FRIZERA

SEKTOR/ PODSEKTOR PREMA NOK – u: Usluge/ Lične usluge

STANDARDI ZANIMANJA NA KOJIMA SE PROGRAM ZASNIVA / NIVO:

- Pomoćnik/ Pomoćnica frizera za žene, nivo II
- Pomoćnik/ Pomoćnica frizera za muškarce, nivo II

NIVO OBRAZOVANJA: II

TRAJANJE OBRAZOVANJA: Dvije godine

KREDITNA VRIJEDNOST OBRAZOVNOG PROGRAMA: 120 CSPK-a

USLOVI ZA UPIS, ODNOSNO UKLJUČIVANJE U PROGRAM:

- U skladu sa zakonom

USLOVI ZA NAPREDOVANJE I ZAVRŠETAK OBRAZOVANJA:

- U sljedeći razred napreduju učenici koji su na kraju školske godine pozitivno ocijenjeni iz svih modula/predmeta tog razreda i ako su obavili profesionalnu praksu, kako je predviđeno nastavnim planom
- Obrazovanje se završava polaganjem praktičnog ispita, u skladu sa zakonom

NIVO OBRAZOVANJA ODNOSNO STRUČNE KVALIFIKACIJE KOJE SE STIČU:

Nivo obrazovanja:

- Završetkom obrazovnog programa Pomoćnik frizera, stiče se niže stručno obrazovanje u dvogodišnjem trajanju i kvalifikacija nivoa obrazovanja Pomoćnik/ Pomoćnica frizera, nivo II

Stručne kvalifikacije:

Završetkom obrazovnog programa Pomoćnik frizera, stiču se sljedeće stručne kvalifikacije:

- Pomoćnik/ Pomoćnica frizera za žene, nivo II
- Pomoćnik/ Pomoćnica frizera za muškarce, nivo II

CILJEVI OBRAZOVNOG PROGRAMA:

- Osposobljavanje učenika za dostizanje stručnih i ključnih kompetencija koje su predviđene odgovarajućim Standardima zanimanja i Standardima kvalifikacija na kojima se zasniva obrazovni program.

ISHODI UČENJA

Po završetku obrazovnog programa, učenik će biti sposoban da:

- Organizuje sopstveni rada za pružanje pomoćnih frizerskih usluga
- Pripremi potrebne resurse i radno mjesto za pružanje pomoćnih frizerskih usluga
- Izvrši osnovnu njegu kose, vlasišta, kože lica, brade i brkova korisniku usluga
- Izvrši jednostavno šišanje kose korisniku usluga, koristeći osnovne tehnike
- Pripremi lice i glavu korisnika usluga za brijanje i oblikovanje brade i brkova

- Izvrši pripremu i izradu jednostavnih dnevnih frizura
- Izvrši pomoćne poslove pri prepariranju kose korisniku usluga
- Izvrši osnovno bojenje kose koristeći odgovarajuće tehnike i alat
- Izvrši završne radove u salonu
- Čisti alat i pribor koji koristi u radu
- Komunicira sa korisnicima usluga i saradnicima, koristeći pravila poslovne komunikacije i poslovnog bontona
- Sprovede postupke i mjere zaštite i zdravlja na radu, i zaštite okoline

ISHODI ZA DOSTIZANJE KLJUČNIH KOMPETENCIJA

Po završetku obrazovnog programa, učenik će biti sposoban da:

- Komunicira na maternjem jeziku, primjenom pravilnog usmenog i pisanog izražavanja, kao i upotrebom jezika u obrazovanju, radu, slobodnom vremenu i svakodnevnom životu
- Komunicira na stranom jeziku, primjenom pravilnog usmenog i pisanog izražavanja, kao i upotrebom jezika u obrazovanju, radu, slobodnom vremenu i svakodnevnom životu
- Koristi matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodnim naukama, primjenjujući osnove matematičkog načina razmišljanja u rješavanju problema u različitim svakodnevnim situacijama, kao i znanja kojima se objašnjava svijet prirode radi postavljanja pitanja i zaključivanja na temelju činjenica
- Koristi informaciono-komunikacione tehnologije za rad u ličnom i društvenom životu, za pronalaženje, čuvanje, prikazivanje i razmjenu informacija, kao i za razvijanje saradničkih mreža putem interneta
- Organizuje cjeloživotno vlastito učenje uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi
- Učestvuje u društvenom životu i radu, posebno u društvima koja se sve više mijenjaju, u cilju rješavanja konflikata ukoliko je to potrebno, na efikasan i konstruktivan način, na osnovu razvijenih međuljudskih i međukulturalnih sposobnosti
- Pretvori ideje u djelo, uključujući planiranja radi ostvarivanja ciljeva, kao i vođenje svakodnevnog, profesionalnog i društvenog života sa razvijenom sviješću o etičkim vrijednostima
- Uoči važnost stvaralačkog izražavanja ideja, iskustava i emocija u nizu umjetnosti uključujući književnu i vizuelnu umjetnost, kao i značaj o lokalnoj, nacionalnoj i evropskoj baštini i njihovom mjestu u svijetu

2. NASTAVNI PLAN

R. BROJ	PREDMET / MODUL	BROJ ČASOVA PO OBLICIMA NASTAVE I KREDITNA VRIJEDNOST											
		I RAZRED					II RAZRED					UKUPNO	
		Σ	T	V	P	KV	Σ	T	V	P	KV	Σ	KV
A. OPŠTEOBRAZOVNI MODUL													
1.	Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	108				6	99				5	207	11
2.	Matematika	72				4	66				4	138	8
3.	Engleski jezik	108				5	66				4	174	9
4.	Fizičko vaspitanje	72				2	66				2	138	4
5.	Informatika	72				4						72	4
6.	Biologija	72				4						72	4
7.	Hemija	72				4						72	4
8.	Likovna umjetnost						66				4	66	4
UKUPNO: A. OPŠTEOBRAZOVNI MODUL		576				29	363				19	939	48
UDIO U UKUPNOM GOD. FONDU (%)		50,0				48,3	31,5				31,7	42,5	40,0
B. STRUČNI MODULI													
1.	Poznavanje materijala, alata i pribora	108	36		72	6						108	6
2.	Dermatologija sa osnovama prve pomoći	72	66	6		4						72	4
3.	Njega kose, brade i brkova	72	36		36	4						72	4
4.	Estetika u frizerskoj oblasti	72	36	36		4						72	4
5.	Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu*	252			252	13						252	13
6.	Prepariranje kose I						66	33		33	4	66	4
7.	Šišanje i izrada jednostavnih frizura						99	33		66	6	99	6
8.	Jednostavno bojenje kose, brade i brkova						99	33		66	6	99	6
9.	Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave						66	33		33	4	66	4
10.	Poslovna kultura						66	52	14		4	66	4
11.	Pomoćni poslovi u frizerskom salonu*						297			297	15	297	15
UKUPNO: B. STRUČNI MODULI		576	174	42	360	31	693	184	14	495	39	1269	70
UDIO U UKUPNOM GOD. FONDU (%)		50,0	15,1	3,4	31,2	51,7	65,6	17,4	1,3	46,9	65,0	57,5	58,3
C. PRAKTIČNI ISPIT													
C. PRAKTIČNI ISPIT											2		2
D. SLOBODNE AKTIVNOSTI													
D. SLOBODNE AKTIVNOSTI		MIN. 36 ČASOVA					MIN. 33 ČASA						
E. PROFESIONALNA PRAKSA													
E. PROFESIONALNA PRAKSA		10 DANA										10 DANA	
UKUPNO (A+B+C)		1152			360	60	1056			495	60	2208	120
UDIO U UKUPNOM GOD. FONDU (%)		100			31,2	100	100			46,9	100	100	100

T – Teorijska nastava

V – Vježbe

P – Praktično obrazovanje (Praktična nastava)

KV – Kreditna vrijednost

Σ - Suma (Godišnji fond časova)

Napomene:

- Nastavni plan sadrži ukupni godišnji fond časova, godišnji fond časova za svaki modul/predmet, kao i godišnji fond časova prema oblicima nastave (teorijska nastava, vježbe i praktična nastava). Škola sama raspoređuje sedmični broj časova u odnosu na godišnji. Preporučeni sedmični fond časova se dobija podjelom ukupnog

broja časova modula sa brojem radnih nedjelja u toku školske godine. Sedmični fond časova za učenike koji imaju zaključen individualni ugovor o obrazovanju kod poslodavca iznosi do 36, u skladu sa Zakonom o stručnom obrazovanju.

- Praktično obrazovanje (praktična nastava) se realizuje u okviru stručnih modula, u školi i kod poslodavca. U zavisnosti od materijalnih uslova u školi i kod poslodavca, praktično obrazovanje (praktična nastava) se može i u cjelini realizovati kod poslodavca.
- Moduli koji su označeni sa (*), realizuju se kod poslodavca. Izuzetno, ukoliko škola nije u mogućnosti da obezbijedi realizaciju modula kod poslodavca, može je organizovati u školskoj radionici. Za učenike koji imaju zaključen individualni ugovor o obrazovanju kod poslodavca, broj časova ovih modula se uvećava za 144 u drugom razredu, u skladu sa Zakonom o stručnom obrazovanju.
- U školama u kojima se nastava izvodi na jeziku pripradnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, učenici imaju 34 časa nastave. Crnogorski jezik kao maternji se u tom slučaju izučava sa po dva časa sedmično.

II POSEBNI DIO OBRAZOVNOG PROGRAMA

3. MODULI

3.1. OPŠTEOBRAZOVNI MODUL

OBAVEZNI OPŠTEOBRAZOVNI PREDMETI:

- 1. CRNOGORSKI - SRPSKI, BOSANSKI, HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST**
- 2. MATEMATIKA**
- 3. ENGLISKI JEZIK**
- 4. FIZIČKO VASPITANJE**
- 5. INFORMATIKA**
- 6. BIOLOGIJA**
- 7. HEMIJA**
- 8. LIKOVNA UMJETNOST**

Napomena:

Programe obaveznih i izbornih opšteobrazovnih predmeta priprema Zavod za školstvo u skladu sa odgovarajućom metodologijom, donešenom od strane Nacionalnog savjeta za obrazovanje.

3.2. STRUČNI MODULI

3.2.1. POZNAVANJE MATERIJALA, ALATA I PRIBORA

1. Broj časova i kreditna vrijednost:

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
I	36		72	108	6

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa materijalom, alatom i priborom koji se koristi u frizerskim uslugama. Osposobljavanje za pripremanje potrebnih resursa i radnog mjesta za pružanje pomoćnih frizerskih usluga. Sticanje osnovnih znanja o kozmetičkim sirovinama u frizerskim preparatima, njihovim osobinama, dermatološkim svojstvima i primjeni. Razvijanje svijesti o važnosti postupaka dezinfekcije i sterilizacije u profesionalnom radu. Razvijanje odgovornog odnosa prema sopstvenom zdravlju i bezbjednosti drugih ljudi uz primjenu aktuelnih propisa koji to regulišu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Pripremi radno mjesto za prijem korisnika usluga
2. Pripremi alat i pribor za rad, u skladu sa bezbjednosnim standardima
3. Pripremi materijal za obavljanje frizerskih usluga, u skladu sa uputstvima
4. Identifikuje sastojke frizerskih preparata koji se koriste u frizerskim uslugama

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Pripremi radno mjesto za prijem korisnika usluga	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni način pripreme radnog mjesta za prijem korisnika usluga	
2. Objasni mjere zaštite korisnika usluga	
3. Navede odgovarajuću uniformu za obavljanje radnog zadatka	
4. Opiše uslove rada na radnom mjestu, u skladu sa opštim mjerama zaštite na radu	Uslovi rada: osvjetljenje, temperatura, hemijski uticaj kozmetičkih preparata itd.
5. Demonstrira ličnu i pripremu radnog mjesta za rad u konkretnoj situaciji	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijum 5 potrebna je ispravno urađena praktična vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnove frizerskih usluga - Poslovni kodeks - Mjere zaštite - Priprema korisnika usluga za rad - Alat i pribor za obavljanje frizerskih usluga - Materijal za obavljanje frizerskih usluga	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Pripremi alat i pribora za rad, u skladu sa bezbjednosnim standardima	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede potreban alat i pribor za rad	Alat: razne vrste makaza, mašinic, fen, trimera, prskalica za kosu i dr. Pribor: razne vrste češljeva i četki, prese za kosu, vikleri, mantil, peškiri i dr.
2. Objasni postupak pravilnog sortiranja i odlaganja alata i pribora nakon upotrebe	
3. Definiše pojam dezinfekcije i sterilizacije	
4. Opiše djelovanje različitih vrsta dezinfekcionih sredstava	Dezinfekciona sredstva: kiseline, baze, alkoholi, fenoli, aldehidi, peroksidi i dr.
5. Objasni metode sterilizacije opreme, alata i inventara	Metode sterilizacije: sterilizacija suvom i vlažnom toplotom, UV – sterilizacija i dr.
6. Demonstrira postupak sterilizacije alata i pribora hemijskim i fizikalnim sredstvima , na zadatom primjeru	Hemijska sredstva: alkohol, hidrogen, formalin i dr. Fizikalna sredstva: para na 100 stepeni, razni sterilizatori, ultravioletni zraci
7. Demonstrira postupak pravilnog sortiranja alata i pribora nakon upotrebe	
8. Demonstrira postupak pravilnog odlaganja alata i pribora nakon upotrebe	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 5. Za kriterijume od 6 do 8 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Sredstva i način sterilizacije i dezinfekcije aparata u frizerskom salonu - Uticaj sredstava za dezinfekciju i sterilizaciju na zdravlje i okolinu - Zaštitna sredstva za dezinfekciju i sterilizaciju	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Pripremi materijal za obavljanje frizerskih usluga, u skladu sa uputstvom	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede potreban materijal za obavljanje frizerskih usluga	Materijal: šamponi, pjena, ulje, regeneratori, kapi za kosu i dr.
2. Navede vrste preparata za osnovnu njegu normalne, suve, masne i preparirane kose, u skladu sa bezbjednosnim standardima	Preparati za osnovnu njegu: šamponi, regeneratori, maske, ampule i dr.
3. Navede vrste preparata za njegu lica, brade i brkova	Preparati: losioni, kreme, pomade, puderi itd.
4. Navede preparate za prepariranje kose	Preparati za prepariranje: kisjelina, fiksir (neutralizator) i dr.
5. Navede preparate za bojenje kose, brade i brkova	Preparati: privremene, polutrajne i trajne oksidacione boje
6. Navede preparate za stajling - finiš frizure	Preparati za stajling: gel, brilijantin, ulja, razni sprejevi (lakovi), kapi
7. Navede vrijeme djelovanja preparata za osnovnu njegu kose i vlasišta	
8. Demonstrira upotrebu preparata za kosu različite namjene, na zadatom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 7. Za kriterijum 8 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovni uticaj frizerskih i kozmetičkih preparata na zdravlje kose, vlasišta - Osnovni preparati za pranje i njegu kose	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Identifikuje sastojke frizerskih preparata koji se koriste u frizerskim uslugama	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše vrste fizičko-hemijskih sistema kao oblike preparata u frizerskim uslugama	Vrste fizičko-hemijskih sistema: pravi rastvori, koloidni rastvori, suspenzije, emulzije, aerosoli (sprejevi) i dr.
2. Izračuna koncentraciju različitih rastvora upotrebljivih u frizerskim uslugama na konkretnom primjeru	
3. Opiše svojstva i primjenu oksida (vode) i peroksida (hidrogena) u frizerskim uslugama	
4. Opiše svojstva i primjenu elektrolita , u skladu sa pH- skalom	Elektroliti: kiseline, baze, soli i dr.
5. Opiše svojstva i primjenu kiseoničnih organskih jedinjenja	Kiseonična organska jedinjenja: alkoholi, karbonilna jedinjenja, karboksilne kiseline, derivati karboksilnih kiselina (estri) i dr.
6. Opiše svojstva i primjenu biološki važnih jedinjenja	Biološki važna jedinjenja: proteini, lipidi, polimeri, bioaktivne supstance i dr.
7. Opiše kozmetičke sirovine i dodatne komponente u kozmetičkim preparatima	Sirovine: biljne, životinjske, mineralne, sintetičke i dr. Dodatne komponente: boje, mirisi, konzervansi, antioksidansi i dr.
8. Opiše isključivost primjene atestiranih preparata prilikom pružanja frizerskih usluga	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 3, 4, 5, 6, 7 i 8. Za kriterijum 2 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Hemijske reakcije
- Fizičko- hemijski sistemi
- Elektroliti
- Kiseonična organska jedinjenja
- Biološki važna jedinjenja
- Kozmetičke sirovine i dodatne komponente
- Standardizacija preparata u frizerskim uslugama

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Poznavanje materijala, alata i pribora je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje teorijskih i praktičnih znanja i vještina iz oblasti frizerskih usluga. Teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelim odjeljenjem. Preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna, sa uključivanjem svih učenika.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U radu sa darovitim učenicima treba zadavati praktične zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije.
- Preporučljivo je praćenje i učešće na takmičenjima, revijama frizura, sajmovima kozmetike i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Mazić S., Poznavanje materijala, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2000.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Pekarić D., Frizer, Stručna knjiga, Sarajevo, 1983.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 1, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 2, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala 3, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Štampač	1
5.	Internet konekcija	1
6.	Preparati za održavanje lične higijene, njegu kose i vlasišta, oblikovanje kose, bojenje i ondulaciju kose za vizuelni prikaz, katalozi frizerskih preparata, stručni časopisi	po potrebi
7.	Plakar za odlaganje preparata za vizuelni prikaz, radova, šema, plakata, kataloga, promotivnog materijala	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.

- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pismenom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti poznavanja alata, pribora i materijala za obavljanje frizerskih usluga i dr.)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pismenom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti poznavanja alata, pribora i materijala za obavljanje frizerskih usluga i dr.)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (primjena matematičkog mišljenja pri razlikovanju oblika, upotrebi razmjera i dr.)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanja različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka i dr.)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, davanja izvještaja, procjene, evidentiranja, davanje inicijative i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (razvijanje svijesti o važnosti stvaralačkog izražavanja ideja, iskustava i emocija i dr.)

3.2.2. DERMATOLOGIJA SA OSNOVAMA PRVE POMOĆI**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
I	66	6		72	4

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa građom, funkcijom i bolestima kože, značajem lične higijene kao i osnovama prve pomoći. Razvijanje preciznosti, ažurnosti i odgovornosti u radu.

3. Ishodi učenja**Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:**

1. Prepozna građu kože i njenih derivata u cilju njihovog upoznavanja
2. Prepozna bolesti derivata kože u cilju uspješnog pružanja profesionalnih usluga
3. Prepozna bolesti kože u cilju uspješnog pružanja profesionalnih usluga
4. Identifikuje značaj lične higijene i higijenske tehnike u cilju očuvanja opšteg zdravlja organizma
5. Prepozna različite tipove povreda i tehnike njihovog zbrinjavanja u cilju efikasnog pružanja prve pomoći

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Prepozna građu kože i njenih derivata u cilju njihovog upoznavanja	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni značaj izučavanja dermatologije	
2. Objasni građu kože i njena kisjelo-bazna svojstva	Građa kože: pokožica, krzno, potkožno masno tkivo, kožne žlijezde
3. Objasni funkcije kože	Funkcije kože: zaštitna, termoregulatorna, ekskretorna, senzitivna
4. Objasni građu i ulogu derivata kože	Derivati kože: nokat, dlaka i dr.
5. Uporedi građu kože i njenih derivata na mikroskopskom preparatu kože	Građa kože: pokožica, krzno, potkožno masno tkivo, kožne žlijezde
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijum 5 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Uvod u dermatologiju - Građa i funkcija kože i njenih derivata	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Prepozna bolesti derivata kože u cilju uspješnog pružanja profesionalnih usluga	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni osobine i podjelu promjena na koži uslijed kožnih oboljenja	Promjene na koži: primarne i sekundarne; iznad, ispod i u ravni kože
2. Objasni bolesti lojnih i znojnih žlijezda i načine njihovog liječenja	Bolesti lojnih i znojnih žlijezda: diseboreja, akne, diseboreični dermatitis, hiper-, hipo- i anhidroza, milijarija
3. Objasni bolesti kose i noktiju i načine njihovog liječenja	Bolesti kose i noktiju: urođene i stečene anomalije u strukturi i boji kose, ćelavost, strukturna i gljivična oboljenja noktiju
4. Predstavi načine odstranjivanja dlaka iz kozmetičko-estetskih razloga, na zadatom modelu	Načini odstranjivanja dlaka: mehaničko, hemijsko, privremeno i trajno odstranjivanje dlaka, pinceta, elektrokoagulacija i elektroliza
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijum 4 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Kožne promjene - Bolesti lojnih i znojnih žlijezda - Bolesti kose i noktiju - Tehnologija odstranjivanja dlaka	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Prepozna bolesti kože u cilju uspješnog pružanja profesionalnih usluga	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni crvenilo (eritem) kože i faktore koji uzrokuju to stanje	Faktori: fizički, mehanički, hemijski, biološki, alergijski, toksični
2. Objasni najvažnije dermatomikoze i načine njihovog liječenja	Dermatomikoze: saprofitije, dermatofitije, sistemske mikoze
3. Objasni najvažnije dermatozoonoze i načine njihovog liječenja	Dermatozoonoze: šuga, vašljivost i dr.
4. Navede značaj i tipove atrofije kože i poremećaje pigmentacije kože	Atrofija kože: staračka, klimatska, sekundarna i strije Poremećaji pigmentacije kože: hiper-, hipo- i apigmentacija
5. Objasni verukozne dermatoze i keratodermije i načine njihovog liječenja	Verukozne dermatoze: obične, mladalačke, staračke, polne i seboroične bradavice, bradavice na tabanima Keratodermije: kurje oko, callus i dr.
6. Objasni pojam i tipove kožnih mladeža (nevusi) i cisti	Kožni mladeži (nevusi) i ciste: pigmentisani mladeži, prave i retencione ciste
7. Objasni tuberkulozu kože i kožne eritematodese	Kožni eritematodesi: lupus erythematodes, psoriasis vulgaris i dr.
8. Navede osnovne tipove tumora kože	Tumori kože: fibromi, angiomi, lipomi, epiteliomi, sarkomi, maligni melanomi
9. Objasni tipove i uzročnike polno prenosivih bolesti (PPB)	PPB: gonoreja, sifilis i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 9.	
Predložene teme	
- Dermalne eritematoze - Dermatomikoze i dermatozoonoze - Atrofija i poremećaji pigmentacije kože - Verukoze, nevusi, ciste i keratodermije - TBC i eritematodesi kože - Tumori kože	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Identifikuje značaj lične higijene i higijenske tehnike u cilju očuvanja opšteg zdravlja organizma	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni značaj higijene i održavanja lične higijene	
2. Objasni tehnike održavanja higijene kože i njenih derivata	
3. Objasni tehnike održavanja higijene usne duplje	
4. Objasni tehnike održavanja higijene nosne duplje i uha	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4.	
Predložene teme	
- Lična higijena	

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da Prepozna različite tipove povreda i tehnike njihovog zbrinjavanja u cilju efikasnog pružanja prve pomoći	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam i pravila u pružanju prve pomoći	
2. Objasni rane i tipove krvarenja i postupke pri njihovom zbrinjavanju	Tipovi krvarenja: unutrašnje i spoljašnje
3. Objasni šok i epileptični napad i postupke njihovog zbrinjavanja	
4. Objasni opekotine, strujni i toplotni udar i postupke u njihovom zbrinjavanju	
5. Objasni uganuća, iščašenja i prelome, i postupke u njihovom zbrinjavanju	
6. Objasni postupak reanimacije i besvjesno stanje	
7. Objasni trovanje i postupak zbrinjavanja	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 7.	
Predložene teme	
- Prva pomoć	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Dermatologija sa osnovama prve pomoći je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje teorijskih znanja iz ove oblasti. Teorijsku nastavu treba realizovati u učionici sa cijelim odjeljenjem. Prilikom realizacije ovog modula učenike treba motivisati na aktivno učenje, samostalni i timski rad, sa aktivnim uključivanjem svih učenika. U cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja.
- U radu sa darovitim učenicima treba davati problemske zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Konstantinović S.; Martinović N., Dermatologija sa negom za III i IV razred medicinske škole i III razred srednje škole u delatnosti ličnih usluga, Zavod za udžbenike, Beograd, 2007.
- Ljaljević A., Higijena za prvi razred srednjih stručnih škola, Centar za stručno obrazovanje, Podgorica, 2015.
- Radošević M.; Soldatović S.; Lepir D., Prva pomoć za II razred medicinske škole i I razred u delatnosti ličnih usluga, Zavod za udžbenike, Beograd, 2008.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Model kože i njenih derivata, lutka za vježbanje osnovnih tehnika u pružanju prve pomoći, kutija sa materijalom za prvu pomoć, sredstva za ličnu higijenu	po potrebi

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Njega kose, brade i brkova
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti dermatologije i prve pomoći)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti dermatologije i prve pomoći)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za obradu i uređivanje teksta i tabela, čuvanje dokumenata u elektronskom obliku)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja usmene i pisane komunikacije)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.2.3. NJEGA KOSE, BRADE I BRKOVA**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
I	36		36	72	4

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa preparatima za njegu lica, kose, brade i brkova i načinom njihove primjene. Osposobljavanje za procjenu kvaliteta i njegu kose, lica, brade i brkova i upotrebu odgovarajućih preparata. Razvijanje tačnosti, kreativnosti, ažurnosti i odgovornosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Procijeni kvalitet kose vizuelno i pomoću dodira
2. Izvrši izbor preparata za pranje kose, brade, perika i vlasnih dodataka, u skladu sa rezultatima testiranja kose i vlasišta
3. Izvrši izbor preparata za njegu kose i vlasišta, kože lica, brade i brkova
4. Opere kosu korisniku usluga koristeći odgovarajuće preparate
5. Izvrši osnovnu njegu kose i vlasišta koristeći odgovarajuće preparate
6. Izvrši osnovnu njegu kože lica, brade i brkova koristeći odgovarajuće preparate

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Procijeni kvalitet kose vizuelno i pomoću dodira	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni karakteristike dlake	Karakteristike: debljina, boja, sjaj, broj, fizičke osobine (elastičnost, higroskopnost, statička naelektrisanost)
2. Objasni strukturu i hemijski sastav dlake	Struktura: korijen i stabljika dlake (srž, kora i spoljna opna) Hemijski sastav: bjelančevina (keratin), voda, pigment (melanin)
3. Objasni karakteristike tipova kose	Tipovi kose: suva, masna i normalna
4. Objasni faktore i vrste bolesti koje utiču na kvalitet kose vlasišta i oštećenja kose	Faktori: termički, mehanički, hemijski, uticaj sredine (vjetar, sunce, slana voda), endogeni faktori (stres, patološko stanje organizma) Vrste bolesti: perut, seboreja i dr.
5. Procijeni vizuelno kvalitet kose, brade i brkova, na zadanom modelu	
6. Procijeni dodirnom kvalitet kose, brade i brkova, na zadanom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijume 5 i 6 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovne fizičke i hemijske osobine dlake - Osnovni uticaj frizerskih i kozmetičkih preparata na zdravlje kose, vlasišta - Osnovni preparati za pranje i njegu kose - Način osnovne njege kose i vlasišta	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da izvrši izbor preparata za pranje kose, brade, perika i vlasnih dodataka u skladu sa rezultatima testiranja kose i vlasišta	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše primjenu površinski aktivnih materija u sredstvima za higijenu i estetsku njegu kose	Površinski aktivne materije: peruća sredstva, pjeneća sredstva, kvaseća sredstva, solubilizatori
2. Opiše primjenu vode u održavanju higijene kose	
3. Navede vrste preparata za pranje kose, brade, perika i vlasnih dodataka od prirodne i sintetičke dlake, u skladu sa bezbjednosnim standardima	Vrste preparata: blagi šamponi, kondicionirajući šamponi, specijalni terapijski šamponi, kolor šamponi, profesionalni šampon i dr.
4. Objasni kriterijume za odabir adekvatnog preparata za pranje kose, perika i vlasnih dodataka, u skladu sa bezbjednosnim standardima	Kriterijumi: uloga preparata, sastav preparata, fizičko-hemijski oblik preparata, namjena, mehanizam djelovanja i primjena preparata
5. Objasni ulogu preparata za pranje kose, perika i vlasnih dodataka	
6. Opiše sastav i oblik preparata za pranje kose, perika i vlasnih dodataka	Oblik: tečni (bistri i kondicionirajući-zamućeni), krem i gel šamponi, aerosol- suvi šamponi i dr.
7. Opiše način djelovanja preparata za pranje kose, perika i vlasnih dodataka	
8. Odabere preparate za pranje kose, perika i vlasnih dodataka na osnovu pregleda i procjene kvaliteta kose, na zadatom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 7. Za kriterijum 8 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Površinski aktivne materije - Voda - Preparati za održavanje lične higijene	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da izvrši izbor preparata za njegu kose i vlasišta, kože lica, brade i brkova	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede vrste preparata za osnovnu njegu normalne, suve i masne kose, u skladu sa bezbjednosnim standardima	Vrste preparata: šamponi, regeneratori, ampule, kreme, pakovanja i dr.
2. Navede vrste preparata za osnovnu njegu brade i brkova	Vrste preparata: sapun, pjena za brijanje, pasta za brijanje, losion i dr.
3. Navede sastav preparata za osnovnu njegu kose, vlasišta, kože lica, brade i brkova	
4. Opiše način djelovanja preparata za osnovnu njegu kose, vlasišta, kože lica, brade i brkova	
5. Odabere preparate za osnovnu njegu kose, vlasišta, kože lica, brade i brkova, na zadatom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijum 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovni preparati za pranje i njegu kose - Način osnovne njege kose i vlasišta	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Opere kosu korisniku usluga koristeći odgovarajuće preparate	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše način pripreme korisnika usluga za pranje kose	Priprema korisnika usluga: stavljanje peškira oko vrata, stavljanje mantila i dr.
2. Objasni kriterijume za odabir adekvatnog preparata za pranje kose, u skladu sa bezbjednosnim standardima	Kriterijumi: sastav preparata, uloga preparata, fizičko-hemijski oblik preparata, namjena, mehanizam djelovanja i primjena preparata
3. Odabere odgovarajući preparat za pranje kose na osnovu pregleda i procjene kvaliteta kose, na zadatom modelu	
4. Demonstrira pripremu korisnika usluga za pranje kose	
5. Demonstrira nanošenje preparata za pranje kose u zavisnosti od stanja, na zadatom modelu	
6. Demonstrira tehniku pokreta ruku i osnovne tehnike masaže vlasišta prilikom pranja kose, na zadatom modelu	
7. Demonstrira način raščešljavanje kose korisniku usluga, na zadatom modelu	
8. Demonstrira postupak prosušivanja kose korisniku usluga nakon pranja	Prosušivanje kose: peškir, fen i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume od 3 do 8 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovni preparati za pranje i njegu kose - Način osnovne njege kose i vlasišta	

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da izvrši osnovnu njegu kose i vlasišta koristeći odgovarajuće preparate	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše način nanošenja preparata za osnovnu njegu kose i vlasišta	
2. Opiše način ispiranja preparata za osnovnu njegu kose i vlasišta	
3. Demonstrira nanošenje preparata za osnovnu njegu kose i vlasišta, u skladu sa uputstvom proizvođača, na zadatom modelu	
4. Demonstrira ispiranje preparata za osnovnu njegu kose i vlasišta, u skladu sa uputstvom proizvođača, na zadatom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovne fizičke i hemijske osobine dlake - Osnovni uticaj frizerskih i kozmetičkih preparata na zdravlje kose, vlasišta, lica, brade i brkova - Osnovni preparati za pranje i njegu kose, vlasišta, lica, brade i brkova - Način osnovne njege kose i vlasišta, lica, brade i brkova	

Ishod 6 - Učenik će biti sposoban da izvrši osnovnu njegu kože lica, brade i brkova koristeći odgovarajuće preparate	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše postupak nanošenja preparata za osnovnu njegu kože lica, brade i brkova	
2. Opiše postupak ispiranja preparata za osnovnu njegu kože lica, brade i brkova	
3. Demonstrira postupak nanošenja preparata za osnovnu njegu kože lica, brade i brkova	
4. Demonstrira postupak ispiranja preparata za osnovnu njegu kože lica, brade i brkova	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovne fizičke i hemijske osobine dlake - Osnovni uticaj frizerskih i kozmetičkih preparata na zdravlje kose, vlasišta, lica, brade i brkova - Osnovni preparati za pranje i njegu kose, vlasišta, lica, brade i brkova - Način osnovne njege kose i vlasišta, lica, brade i brkova	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Njega kose, brade i brkova je tako koncipiran da omogućava učenicima da stiču teorijska i praktična znanja i vještine iz ove oblasti. Teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelim odjeljenjem. Preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna, sa uključivanjem svih učenika.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. Praktične vježbe treba realizovati individualno, u parovima ili manjim grupama, ali tako da svaki učenik samostalno uradi vježbu i dobije traženi rezultat. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U radu sa darovitim učenicima treba zadavati praktične zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije.
- Preporučljivo je da se organizuju posjete takmičenjima, revijama frizura, sajmovima kozmetike i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004. .
- Mazić S., Poznavanje materijala, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2000.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Pekarić D., Frizer, Stručna knjiga, Sarajevo, 1983.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 1, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 2, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala 3, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
5.	Alat i pribor (češljevi, četke, peškiri, mantili i dr.)	po potrebi
6.	Aparati (fen, hauba, maseri i dr.)	po potrebi
7.	Preparati za njegu kose, lica brade i brkova (šamponi, regeneratori, ampule, kreme, sapun, puder i dr.)	po potrebi

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
8.	Katalozi frizerskih preparata, stručni časopisi	po potrebi
9.	Plakar za odlaganje preparata za vizuelni prikaz, radova, šema, plakata, kataloga, promotivnog materijala	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Pripremni i završni radovi u salonu
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti njege kose, lica, brade i brkova).
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informacionih sistema radi pretrage, prikupljanja i upotrebe određenih podataka)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.2.4. ESTETIKA U FRIZERSKOJ OBLASTI**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
I	36	36		72	4

Vježbe: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa osnovnim pojmovima teorije forme - oblikovanja i estetike struke, razvijanje sposobnosti opažanja oblika, likovno-frizerskih elemenata i njihovih odnosa. Razvijanje kreativnosti, manuelne sposobnosti, preciznosti, istrajnosti, kao i motivacije u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Identifikuje ulogu estetike u frizerskoj struci
2. Primijeni likovno-frizerske elemente i njihove odnose koristeći odgovarajuće tehnike
3. Nacrta portrete u cilju analize zadatog modela koristeći različite likovne tehnike
4. Analizira oblike lica gledano iz anfasa u cilju odabira pravilne frizure
5. Analizira profil u cilju odabira pravilne frizure
6. Kreira različite tipove frizura koristeći estetske principe

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Identifikuje ulogu estetike u frizerskoj struci	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni značenje stručnih termina iz oblasti estetike i mode	Stručni termini: estetika, umjetnost, moda, modni izgled, lijepo, klasična ljepota, trend, stil, kič i dr.
2. Opiše aktuelni trend iz oblasti frizura i mode koristeći različite izvore informacija	Izvor informacija: časopisi, internet i dr.
3. Opiše zadati stil iz istorije frizura u cilju analize stručnih termina	
4. Uporedi sličnosti i razlike između stručnih termina iz oblasti estetike i mode	Termini: moda-stil, lijepo-klasično lijepo, lijepo-trend, trend-stil, stil-kič i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4.	
Predložene teme	
- Stručni termini - Istorija frizura	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Primijeni likovno-frizerske elemente i njihove odnose koristeći odgovarajuće tehnike	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni likovno-frizerske elemente i njihove odnose	Likovno-frizerski elementi i njihovi odnosi: tačka, linija, oblik (forma), tekstura, boja, valer, forma, antiforma, kompozicija, površina, ritam
2. Nacrta simetrične i asimetrične oblike frizura	
3. Izvede krug boja korišćenjem tempere	
4. Definiše podjelu boja koristeći krug boja	Podjela boja: osnovne, izvedene, tople, hladne, kontrastne, komplementarne, hromatske, ahromatske i dr.
5. Izvede valersku skalu	Valerska skala: durski i molski valerski ključ
6. Objasni značaj boje prilikom formiranja pravilne frizure, u skladu sa faktorima koji utiču na njen odabir	Faktori: boja očiju, ten, godine i dr.
7. Objasni proporciju na datim primjerima	Proporcija: ljudsko tijelo, zlatni presjek
8. Opiše najčešće tipove ljudske figure i korišćenje estetskih pravila prilikom formiranja frizura	Najčešći tipovi ljudske figure: niski rast- nježna figura, niski rast- puno tijelo, visoka-vitka figura
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 4, 6, 7 i 8. Za kriterijume 2, 3 i 5 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Teorija forme (linija, boja, površina, volumen, simetrija, asimetrija, tekstura, kompozicija, proporcija)	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Nacrta portrete u cilju analize zadatog modela koristeći različite likovne tehnike	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni nazive termina vezanih za crtanje ljudskog lika	Nazivi termina: portret, autoportret, profil, anfas
2. Nacrta portret po živom modelu ili gipsanom odlivku koristeći adekvatan pribor i materijal za rad	Pribor i materijal za rad: olovka, tuš, pero, papir i dr.
3. Nacrta autoportret koristeći tehniku po vlastitom izboru	
4. Izradi reprodukciju nekog portreta iz istorije umjetnosti po vlastitom izboru	Portreti iz istorije umjetnosti: Van Gog, Mikelandelo, Leonardo, Tician, Direr i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 4 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Teorija forme (linija, oblik, kompozicija, proporcija)	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Analizira oblike lica gledano iz anfasa u cilju odabira pravilne frizure	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Definiše podjelu oblika lica gledano iz anfasa koristeći jednostavne crteže	Podjela oblika lica: pravilni i nepravilni oblici
2. Opiše idealni oblik lica gledano iz anfasa i njegove proporcije koristeći šematske prikaze ili crteže	Idealni oblik lica: lice ovalnog ili jajastog oblika
3. Opiše nepravilne oblike lica gledano iz anfasa koristeći jednostavne crteže sa njihovim karakteristikama	Nepravilni oblici lica gledano iz anfasa: lice u obliku kruga, kvadrata, romba, trougla sa bazom u donjem i gornjem dijelu
4. Prepozna pravila oblikovanja frizura za sve oblike lica i sve nepravilnosti, u skladu sa estetskim principima koristeći šematske prikaze ili crteže	
5. Nacrta jednostavne crteže svih oblika lica, pravilnih i nepravilnih frizura i njihovih dijelova, u skladu sa estetskim principima	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Teorija forme (linija, boja, površina, volumen, simetrija, asimetrija, tekstura, kompozicija, proporcija) - Oblici lica posmatrano iz anfasa	

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da Analizira profil u cilju odabira pravilne frizure	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Definiše profil, njegove djelove i najčešće nepravilnosti	
2. Objasni najčešće nepravilnosti čela i način korigovanja odabirom i formiranjem pravilne frizure, u skladu sa estetskim principima	Nepravilnosti čela: visoko čelo, nisko čelo i dr.
3. Objasni najčešće nepravilnosti nosa i način korigovanja odabirom i formiranjem pravilne frizure, u skladu sa estetskim principima	Nepravilnosti nosa: različiti oblici nosa (mali, veliki, kukasto orlovski, špicasti, baburasti) i dr.
4. Objasni najčešće nepravilnosti brade i način korigovanja odabirom i formiranjem pravilne frizure, u skladu sa estetskim principima	Nepravilnosti brade: suviše uvučena i izbačena brada
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4.	
Predložene teme	
- Teorija forme (linija, površina, volumen, simetrija, asimetrija, tekstura, kompozicija, proporcija) - Oblici lica gledano iz profila	

Ishod 6 - Učenik će biti sposoban da Kreira različite tipove frizura koristeći estetske principe	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Definiše različite tipove frizura , u skladu sa njihovom namjenom	Različiti tipovi frizura: dnevna, večernja, koktel, fantazi i dr.
2. Nacrta dnevnu frizuru, u skladu sa zadatom temom	
3. Nacrta večernju frizuru, u skladu sa zadatom temom	
4. Nacrta koktel frizuru, u skladu sa zadatom temom	
5. Nacrta fantazi frizuru, u skladu sa zadatom temom	
6. Skicira kostim, u skladu sa frizurom, na konkretnom primjeru	
7. Skicira tetovaže ili bodi art, u skladu sa zadatom frizurom	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 7 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Teorija forme (linija, površina, volumen, simetrija, asimetrija, tekstura, kompozicija, proporcija) - Oblici lica gledano iz anfasa - Oblici lica gledano iz profila - Istorija frizura	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Estetika u frizerskoj oblasti je tako koncipiran da omogući učenicima da steknu teorijska znanja iz ove oblasti. Preporučljivo je da se u realizaciji nastavnog sadržaja primjenjuju aktivne metode rada i da vježbe učenici obavljaju samostalno ili u paru, grupi ili timu.
- Za uspješnu realizaciju vježbi, potreban je atelje ili specijalizovana učionica sa dobrim izvorom prirodne i vještačke svjetlosti i potrebnom opremom i objektima (gipsani odlivci, reprodukcije, odgovarajuća literatura i dr.). Izrada praktičnih radova realizuje se individualno, vrše se korekture i praćenje procesa stvaranja, poštujući senzibilitet i individualnost svakog pojedinca. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, što omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju. Nastavnik treba da podstakne učenike na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.
- Preporučljivo je praćenje i učešće na takmičenjima, revijama frizura, sajmovima kozmetike i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Živadinović-Davidović Z., Estetika struke, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, Zavod za izdavanje udžbenika, Novi Sad, 1989.
- Rakočević D., Estetika struke, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Pekarić D., Frizer, kozmetičar i vlasuljar, Stručna knjiga, Sarajevo, 1983.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Prpjekciono platno	1
4.	Štampač	1
5.	Plakat za odlaganje radova, pribora i materijala	1
6.	Gipsani odlivci	4
7.	Izložbeni pano	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.

- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu ocjena svih IU datog Modula. ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Pomoćni poslovi u frizerkom salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pismenom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti estetike u frizerskoj oblasti i dr.)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije iz oblasti estetike na stranom jeziku u usmenom ili pismenom obliku u vidu korišćenja stručne literature iz oblasti estetike u frizerskoj oblasti)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (primjena matematičkog mišljenja pri razlikovanju oblika, upotrebi razmjera i dr.)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanja različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka i dr.)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, davanja izvještaja, procjene, evidentiranja, davanje inicijative i dr.)
- Kulturnološka svijest i ekspresija (razvijanje svijesti o važnosti stvaralačkog izražavanja ideja, iskustava i emocija i dr.)

3.2.5. PRIPREMNI I ZAVRŠNI RADOVI U FRIZERSKOM SALONU**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
I			252	252	13

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za pripremu i održavanje radnog mjesta, alata, pribora i materijala potrebnih za rad u frizerskom salonu, kao i za sakupljanje i odlaganje otpada na odgovarajući način. Razvijanje tačnosti, ažurnosti i odgovornosti u radu i pozitivnog odnosa prema struci.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Pripremi radno mjesto, alat, pribor i materijal potreban za rad
2. Izvrši sterilizaciju alata i pribora, u skladu sa odgovarajućom procedurom
3. Sortira i odlaže alat, pribor i materijal, u skladu sa odgovarajućim pravilima
4. Sakupi i odloži otpad na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Pripremi radno mjesto, alat, pribor i materijal potreban za rad	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Pripremi odgovarajuću uniformu za obavljanje radnog zadatka	
2. Pripremi zaštitna sredstva, alat, pribor i materijal za rad	Alat: razne vrste makaza, britva, mašinica, fen, prskalice za vodu i dr. Pribor: razne vrste češljeva i četki, presa za kosu, štipaljke za kosu, vikleri, mantil, čisti peškiri i dr. Materijal: šamponi, pjena, ulje, regeneratori, kapi za kosu i dr.
3. Pripremi radno mjesto za prijem korisnika usluga	
4. Provjeri uslove rada na radnom mjestu, u skladu sa opštim mjerama zaštite na radu	
5. Sprovede mjere za siguran rad, u skladu sa odgovarajućim pravilima i procedurama	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 5.	
Predložene teme	
- Alat, pribor i materijal u frizerstvu - Higijenski standard u frizerstvu - Pripremni radovi u frizerskom salonu	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvrši sterilizaciju alata i pribora, u skladu sa odgovarajućom procedurom	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Pripremi alat i pribor za čišćenje i sterilizaciju, u skladu sa odgovarajućom procedurom	
2. Odabere odgovarajuća sredstva za čišćenje i sterilizaciju alata i pribora	
3. Sprovede postupak sterilizacije alata i pribora upotrebom odgovarajućih hemijskih sredstava	Hemijska sredstva: alkohol, hidrogen, formalin i dr.
4. Sprovede postupak sterilizacije alata i pribora upotrebom odgovarajućih fizikalnih sredstava	Fizikalna sredstva: para na 100 stepeni, razni sterilizatori, ultravioletni zraci i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 4.	
Predložene teme	
- Sredstva i način sterilizacije i dezinfekcije aparata u frizerskom salonu	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Sortira i odlaže alat, pribor i materijal, u skladu sa odgovarajućim pravilima	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Sprovede postupak pravilnog sortiranja alata i pribora, nakon upotrebe	
2. Sprovede postupak pravilnog sortiranja materijala nakon upotrebe	
3. Sprovede postupak pravilnog odlaganja alata i pribora nakon upotrebe	
4. Sprovede postupak pravilnog odlaganja materijala nakon upotrebe	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 4.	
Predložene teme	
- Sredstva i način sterilizacije i dezinfekcije aparata u frizerskom salonu	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Sakupi i odloži otpad na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Sprovede postupak sakupljanja otpada, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine	
2. Sprovede sortiranje otpada, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine	
3. Sprovede postupak odlaganja otpada, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine	
4. Odloži alat i pribor koji se koriste za sakupljanje, sortiranje i odlaganje otpada	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 4.	
Predložene teme	
- Zaštitna sredstva za dezinfekciju i sterilizaciju	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje praktičnih znanja i vještina.
- Časove praktične nastave treba izvoditi sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. U zavisnosti od materijalnih uslova u školi, časovi praktične nastave se mogu realizovati u školi i kod poslodavca.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima. Vježbe treba realizovati individualno, u parovima ili manjim grupama, ali tako da svaki učenik samostalno uradi vježbu i dobije traženi rezultat. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
3.	Alat i pribor (češljevi, četke, peškiri, mantili i dr.)	po potrebi
4.	Aparati (fen, maseri i dr.)	po potrebi
5.	Preparati za njegu kose, lica, brade i brkova (šamponi, regeneratori, ampule, kreme, sapun, puder i dr.)	po potrebi

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Njega kose, brade i brkova
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenoj formi, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti pripremnih i završnih radova u salonu).
- Matematička kompetencija i kompetencija iz oblasti tehničkih nauka i tehnologije (razvijanje matematičkog načina razmišljanja u rješavanju praktičnih problema)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalni rad i istraživanje na zadatu temu)
- Socijalna i građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti za timski rad i saradnju; podsticanje odgovornosti i podjele zadataka)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti davanja inicijative, planiranja i organizovanja)
- Kulturološka svijest i ekspresija (razvijanje sposobnosti kreativnog izražavanja, upoređivanje svog mišljenja sa mišljenjem drugih)

3.2.6. PREPARIRANJE KOSE I**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	33		33	66	4

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa različitim vrstama preparata koji se koriste za prepariranje kose, načinom njihove pripreme i procesom prepariranja. Osposobljavanje za obavljanje pomoćnih poslova kod prepariranja kose. Razvijanje tačnosti, timskog rada i odgovornosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Pripremi korisnika usluga za prepariranje kose
2. Izvrši odabir preparate za prepariranje kose na osnovu pregleda i procjene kvaliteta kose, u skladu sa određenim uputstvom i bezbjednosnim standardima
3. Pripremi preparate za prepariranje kose, u skladu sa određenim uputstvom
4. Izvrši pranje i njegu kose poslije prepariranja
5. Ukloni pribor za prepariranje kose

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Pripremi korisnika usluga za prepariranje kose	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše postupak zaštite korisnika usluga prilikom prepariranja kose	Zaštita: stavljanje zaštitnog mantila, trake oko vrata, peškira i dr.
2. Objasni način pranja kose prije i poslije prepariranja	
3. Demonstrira postupak zaštite korisnika usluga prilikom prepariranja kose, na zadatom modelu	
4. Demonstrira način pranja kose prije i poslije prepariranja, na zadatom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Primjena zaštite od preparata za prepariranje - Osnovni preparati za prepariranje - Način pripreme za prepariranje	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da	
Izvrši odabir preparata za prepariranje kose na osnovu pregleda i procjene kvaliteta kose, u skladu sa određenim uputstvom i bezbjedonosnim standardima	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni karakteristike preparata za prepariranje kose	Karakteristike preparata: sastav, pH preparata
2. Objasni mehanizam djelovanja preparata za prepariranje kose	
3. Navede kritične tačke u procesu prepariranja kose na osnovu precizno utvrđenog stanja i osobina kose	
4. Opiše promjene u osobinama kose koje nastaju kao posljedica procesa prepariranja kose	
5. Objasni sastav i ulogu neutralizatora	
6. Opiše postupak neutralizacije-fiksiranje kose	
7. Nabroji faktore koji utiču na uspješnost procesa trajnog onduliranja kose	
8. Opiše posljedice i zaštitu od negativnih uticaja preparata za prepariranje kose	
9. Objasni ulogu preparata za kurativnu njegu kose nakon procesa prepariranja kose	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 9.	
Predložene teme	
- Preparati za ondulaciju kose-uloga, sastav, oblik, podjela, djelovanje, namjena, primjena	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Pripremi preparate za prepariranje kose, u skladu sa određenim uputstvom	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Nabroji preparate za prepariranje kose, u zavisnosti od kvaliteta i stanja kose	Preparati: alkalni, neutralni, samoregulišući, egzotermički, kisjeli Stanje kose: zdrava, oštećena, bojena, bijeljena
2. Opiše način pripreme preparata za prepariranje kose	
3. Izabere odgovarajući materijal za prepariranje kose	Materijal: vikleri raznih veličina i oblika, gumice, termo kapa i dr.
4. Demonstrira način pripreme preparata za prepariranje kose, na zadatom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume 3 i 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Primjena zaštite od preparata za prepariranje - Osnovni preparati za prepariranje - Način pripreme za prepariranje	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvrši pranje i njegu kose poslije prepariranja	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni nanošenje preparata za zaštitu kose nakon prepariranja	
2. Objasni postupak primjene preparata za njegu kose nakon tretmana	
3. Objasni postupak pranja kose nakon prepariranja koristeći odgovarajuće preparate za njegu kose	
4. Demonstrira postupak pranja kose nakon prepariranja koristeći odgovarajuće preparate za njegu kose	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijum 4 potrebna je ispravno urađena praktična vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Primjena zaštite od preparata za prepariranje - Osnovni preparati za prepariranje - Način pripreme za prepariranje	

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da Ukloni pribor za prepariranje kose	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni postupak uklanjanja pribora za prepariranje kose	
2. Objasni postupak održavanja pribora za prepariranje kose	
3. Demonstrira postupak uklanjanja pribora za prepariranje kose, na zadatom modelu	
4. Demonstrira postupak održavanja pribora za prepariranje kose	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1 i 2. Za kriterijum 3 i 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Primjena zaštite od preparata za prepariranje - Osnovni preparati za prepariranje - Način pripreme za prepariranje	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Prepariranje kose I je tako koncipiran da omogućava učenicima da stiču osnovna teorijska i praktična znanja i vještine iz ove oblasti. Prilikom realizacije ovog modula učenike treba motivisati na aktivno učenje, samostalan i timski rad. Teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelim odjeljenjem. Preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna, sa uključivanjem svih učenika.
- Praktični dio nastave treba realizovati u školskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U radu sa darovitim učenicima treba zadavati problemske praktične zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije
- Preporučljivo je praćenje i učešće na takmičenjima, revijama frizura, sajmovima kozmetike i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.
- Mazić S., Poznavanje materijala, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2000.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Pekarić D., Frizer, Stručna knjiga, Sarajevo, 1983.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 1, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 2, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala 3, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
5.	Alat i pribor (češljevi, prskalica za kosu, četke, mantil, rukavice, vikleri raznih veličina i oblika, gumice, štipaljke, termo kapa, peškiri i dr.)	po potrebi
6.	Preparati (za izradu minivala – kisjelina, za fiksiranje – neutralizator, šamponi, regeneratori i dr.)	po potrebi
7.	Aparati (fen, hauba i dr.)	po potrebi
8.	Katalozi frizerskih preparata, stručni časopisi	po potrebi

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
9.	Plakar za odlaganje preparata za vizuelni prikaz, radova, šema, plakata, kataloga, promotivnog materijala	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti prepariranja kose).
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije na stranom jeziku u usmenom ili pismenom obliku u vidu korišćenja stručne literature iz oblasti prepariranja kose)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za izradu i prikazivanje određenih grafičkih prikaza o poslovanju privrednog društva)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.2.7. ŠIŠANJE I IZRADA JEDNOSTAVNIH FRIZURA**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	33		66	99	6

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa različitim oblicima frizura, tehnikama šišanja i načinom izrade jednostavnih frizura. Osposobljavanje za šišanje i izradu jednostavnih frizura i primjenu odgovarajućih preparata za oblikovanje kose. Razvijanje preciznosti, tačnosti, odgovornosti u radu kao i pozitivnog odnosa prema struci.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvrši šišanje jednostavnih ženskih frizura na dugoj, srednjoj i kratkoj kosi, perika i vlasnih dodataka, koristeći odgovarajuće tehnike i alat
2. Izvrši šišanje jednostavnih muških frizura koristeći odgovarajuće tehnike i alat
3. Izvrši izbor preparata za oblikovanje suve i mokre kose, perika i vlasnih dodataka
4. Izradi jednostavne ženske i muške frizure na dugoj, srednjoj i kratkoj kosi koristeći odgovarajuće tehnike i alat
5. Izvrši oblikovanje muških i ženskih frizura

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da izvrši šišanje jednostavnih ženskih frizura na dugoj, srednjoj i kratkoj kosi, perika i vlasnih dodataka, koristeći odgovarajuće tehnike i alat	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Prezentuje različite oblike ženskih frizura, na osnovu sprovedenog istraživanja	Istraživanja: časopisi, internet sajtovi, fotografije i dr.
2. Opiše tehnike šišanja kose	Tehnike šišanja: ubodno, klizno, šišanje mašinicom, šišanje mokre i suve kose, tupi i kosi rez, rez zasukanih pramenova, dvostruki rez i razređivanje kose (efiliranje) i dr.
3. Opiše postupak šišanja jednostavnih ženskih frizura na suvoj i vlažnoj kosi, perika i vlasnih dodataka	
4. Demonstrira pripremu korisnika usluga i pripremu kose prije šišanja, u zavisnosti od dužine kose i tehnike šišanja	Priprema korisnika usluga: stavljanje zaštitnog mantila i trake oko vrata i dr. Priprema kose: raščešljavanje, razdvajanje, kvašenje i dr.
5. Demonstrira šišanje jednostavne ženske frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi, koristeći odgovarajuće tehnike, alat i pribor	Alat i pribor: makaze, mašinica, fen i dr.
6. Demonstrira jednostavno šišanje perika i vlasnih dodataka koristeći odgovarajuće tehnike, alat i pribor	
7. Sprovede postupak čišćenja korisnika usluga nakon šišanja koristeći odgovarajući pribor	Pribor: fen, četka i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume od 4 do 7 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovne tehnike šišanja - Vrste i upotreba alata i pribora za osnovno šišanje - Osnove estetskog oblikovanja	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvrši šišanje jednostavnih muških frizura koristeći odgovarajuće tehnike i alat	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše izgled i tehnike šišanja jednostavne muške frizure	Tehnike šišanje: šišanje mokre i suve kose, tupi i kosi rez, rez zasukanih pramenova, dvostruki rez i razređivanje kose (efiliranje) i dr.
2. Pripremi korisnika usluga , potreban materijal, alat i pribor za šišanje jednostavne muške frizure	Priprema korisnika usluga: stavljanje zaštitnog mantila i trake oko vrata i dr. Materijal: gel, pjena, lak i dr. Alat i probor: makaze, mašinic, fen i dr.
3. Pripremi kosu korisnika usluga za šišanje jednostavne muške frizure	Priprema kose: raščešljavanje kose, podjela kose, postupak nanošenja preparata na kosu prije i poslije šišanja i dr.
4. Izvrši šišanje jednostavne muške frizure na dugoj, srednjoj i kratkoj kosi, koristeći odgovarajuće tehnike i alat, na zadatom modelu	
5. Demonstrira nanošenje preparata na kosu prije i poslije šišanja, na zadatom modelu	
6. Sprovede postupak čišćenja korisnika usluga nakon šišanja koristeći odgovarajući pribor	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijum 1. Za kriterijume od 2 do 6 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovne tehnike šišanja - Vrste i upotreba alata i pribora za osnovno šišanje - Osnove estetskog oblikovanja	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da izvrši izbor preparata za oblikovanje suve i mokre kose, perika i vlasnih dodataka	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede potreban materijal, alat i pribor za izradu jednostavnih frizura	Materijal: gel, pjena, lak i dr. Alat i pribor: češalj, četke različitih oblika i dr. Jednostavne frizure: talasi, oblikovanje klasičnih dnevnih frizura, vodene ondulacije, oblikovanje frizura fenom i dr.
2. Navede vrste preparata za oblikovanje suve i mokre kose na osnovu pregleda i procjene kvaliteta kose, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga	Vrste preparata: lakovi za kosu, gelovi za kosu, pjene za kosu i dr.
3. Navede vrste preparata za oblikovanje perika i vlasnih dodataka od prirodne i sintetičke dlake	
4. Opiše način raščešljavanja i podjele kose korisniku usluga	
5. Odabere preparate za oblikovanje kose, perika i vlasnih dodataka na zadatom modelu, u skladu sa kriterijumima	Kriterijumi: sastav preparata, uloga preparata, moguće posljedice, fizičko-hemijski oblik preparata, namjena, mehanizam djelovanja i primjena preparata i dr.
6. Demonstrira način raščešljavanja i podjele kose korisniku usluga, na zadatom modelu	
7. Demonstrira nanošenja preparata prije i poslije izrade frizure, na zadatom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijume od 5 do 7 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Tehnike za pripremu izrade dnevnih frizura na različitoj dužini kose - Vrste i primjena pribora i alata za oblikovanje dnevnih frizura - Vrste i primjena preparata za oblikovanje mokre i suve kose	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da izradi jednostavne ženske i muške frizure na dugoj, srednjoj i kratkoj kosi koristeći odgovarajuće tehnike i alat	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše izgled jednostavne ženske i muške frizure	
2. Objasni način izrade jednostavne frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi	
3. Objasni pomoćne poslove prilikom izrade složenije frizure	Pomoćni poslovi: pridržavanje kose, alata ili pribora, dodavanje alata ili pribora i dr.
4. Demonstrira izradu jednostavne frizure na kratkoj, srednjoj i dugoj kosi, na zadanom modelu	
5. Nanese odgovarajuće preparate za njegu kose, u zavisnosti od tipa kose, nakon izrade frizure	
6. Izvrši finalnu vizuelnu provjeru frizure, u skladu sa zahtjevom korisnika usluga	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume od 4 do 6 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Tehnike za pripremu izrade dnevnih frizura na različitoj dužini kose - Vrste i primjena pribora i alata za oblikovanje dnevnih frizura - Vrste i primjena preparata za oblikovanje mokre i suve kose	

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da izvrši oblikovanje muških i ženskih frizura	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede preparate koji se koriste prije izrade frizure	Preparati: pjene, gelovi, ulja i dr.
2. Navede finiš preparate koji se koriste nakon izrade frizure	Finiš preparati: lak, briljantin, vosak i dr.
3. Objasni postupak završne obrade suve kose rukama ili fenom u cilju dobijanja željenog oblika frizure	
4. Demonstrira nanošenje preparata koji se koriste prije izrade muške i ženske frizure, na zadanom modelu	
5. Demonstrira nanošenje finiš preparata nakon izrade muške i ženske frizure, na zadanom modelu	
6. Demonstrira postupak završne obrade suve kose rukama ili fenom u cilju dobijanja željenog oblika frizure	
7. Demonstrira finalnu vizuelnu provjeru frizure, na zadanom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3 . Za kriterijume od 4 do 7 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Tehnike za pripremu izrade dnevnih frizura na različitoj dužini kose - Vrste i primjena pribora i alata za oblikovanje dnevnih frizura - Vrste i primjena preparata za oblikovanje mokre i suve kose	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Šišanje i izrada jednostavnih frizura je tako koncipiran da omogućava učenicima da stiču teorijska i praktična znanja i vještine iz ove oblasti. Prilikom realizacije ovog modula učenike treba motivisati na aktivno učenje, samostalan i timski rad. Teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelim odjeljenjem. Preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna, sa uključivanjem svih učenika.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U radu sa darovitim učenicima treba zadavati praktične zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije.
- Preporučljivo je praćenje i učešće na takmičenjima, revijama frizura, sajmovima kozmetike, seminarima i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.
- Mazić S., Poznavanje materijala, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2000.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Pekarić D., Frizer, Stručna knjiga, Sarajevo, 1983.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 1, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 2, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala 3, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
5.	Alat i pribor (makaze, češljevi, četka, trimmer, mantil za šišanje, traka okovratna, prskalice za vodu, pjalica i dr.)	po potrebi
6.	Preparati (pjene, gelovi, ulja, lak, briljantin, vosak, lakovi za kosu, gelovi za kosu, pjene za kosu i dr.)	po potrebi
7.	Aparati (fen, mašinica, prese i dr.)	po potrebi
8.	Katalozi frizerskih preparata, stručni časopisi	po potrebi

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
9.	Plakar za odlaganje preparata za vizuelni prikaz, radova, šema, plakata, kataloga, promotivnog materijala	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose I
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti šišanja i izrade jednostavnih frizura)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije na stranom jeziku u usmenom ili pismenom obliku u vidu korišćenja stručne literature iz oblasti šišanja i izrade jednostavnih frizura)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za izradu i prikazivanje određenih grafičkih prikaza o poslovanju privrednog društva)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.2.8. JEDNOSTAVNO BOJENJE KOSE, BRADE I BRKOVA**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	33		66	99	6

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa osnovnim tehnikama bojenja kose, brade i brkova kao i upotrebom odgovarajućeg alata, pribora i materijala. Osposobljavanje za osnovno bojenje kose, brade i brkova korišćenjem odgovarajućih tehnika . Razvijanje preciznosti, kreativnosti i odgovornosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvrši pripremu korisnika usluga za osnovno bojenje kose, brade i brkova
2. Izvrši odabir preparata za osnovno bojenje i izbjeljivanje kose, brade i brkova
3. Pripremi preparate, materijal, pribor i alat za osnovno bojenje kose, brade i brkova
4. Koristi oksidacioni agens-hidrogen različitih koncentracija u postupku bojenja kose, brade i brkova
5. Izvrši osnovno bojenje kose, brade i brkova koristeći odgovarajuće tehnike i alat

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvrši pripremu korisnika usluga za osnovno bojenje kose, brade i brkova	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni način prijema korisnika usluga za bojenje kose, brade i brkova	
2. Navede izvore za istraživanje osnovnih boja	Izvori: časopisi, internet sajтови, fotografije i dr.
3. Opiše način pripreme korisnika usluga za bojenje kose	Priprema korisnika usluga: nanošenje preparata za zaštitu od boje na lice, stavljanje zaštitnog mantila, trake oko vrata, peškira i dr.
4. Demonstrira prijem korisnika usluga u simuliranoj situaciji	
5. Demonstrira pripremu korisnika usluga za bojenje kose, na zadatom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovne vrste preparata i način primjene preparata za bojenje kose - Osnovni uticaj odnosa boje i hidrogena na proces bojenja kose - Osnovne tehnike bojenja kose - Primjena uputstva za korišćenje preparata - Osnovni preparati za bojenje kose - Primjena kataloga boja - Osnovni uticaj preparata za bojenje na kosu i vlasište - Osnovni standardi zaštita od preparata za bojenje	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Izvrši odabir preparata za osnovno bojenje i izbjeljivanje kose, brade i brkova	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše fiziologiju prirodne boje kose	
2. Opiše primjenu osnovnih boja za bojenje izrastka i cijele dužine kose	
3. Navede podjelu preparata za osnovno bojenje kose, brade i brkova prema sastavu i načinu djelovanja, u skladu sa bezbjednosnim standardima	Preparati: privremene, polutrajne, trajne (oksidacione) boje
4. Objasni karakteristike preparata za osnovno bojenje i izbjeljivanje kose, brade i brkova	Karakteristike preparata: sastav i fizičko-hemijski oblik
5. Objasni vrijeme djelovanja preparata za osnovno bojenje i izbjeljivanje kose, brade i brkova	
6. Objasni ulogu hidrogena različitih koncentracija u postupku bojenja i izbjeljivanja kose, brade i brkova	Koncentracije: masena, zapreminska (volumna)
7. Opiše posljedice i zaštitu od negativnih uticaja preparata za bojenje i izbjeljivanje kose, brade i brkova	
8. Odabere preparate za bojenje i izbjeljivanje kose, brade i brkova, na zadatom modelu	

Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja

U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 7. Za kriterijum 8 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.

Predložene teme

- Fiziologija prirodne boje kose
- Osnovne vrste preparata i način primjene preparata za bojenje kose
- Osnovni uticaj odnosa boje i hidrogena na proces bojenja kose
- Osnovne tehnike bojenja kose
- Primjena uputstva za korišćenje preparata
- Osnovni preparati za bojenje kose
- Primjena kataloga boja
- Izbjeljivanje i dekoloracija kose (blajhanje)
- Osnovni uticaj preparata za bojenje na kosu i vlasište
- Osnovni standardi zaštita od preparata za bojenje

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Pripremi preparate, materijal, pribor i alat za osnovno bojenje kose, brade i brkova	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše način pripreme preparata za osnovno bojenje kose, brade i brkova prema uputstvu proizvođača	
2. Opiše način pripreme materijala, alata i pribora za osnovno bojenje kose, brade i brkova	Materijal: farbe, folije, hidrogen i dr. Alat i pribor: francuz češalj, četke za farbanje, zdjelica za farbu, mantil, menzura, rukavice i dr.
3. Opiše pravilan način miješanja preparata za osnovno bojenje	
4. Demonstrira način pripreme preparata za osnovno bojenje kose, brade i brkova prema uputstvu proizvođača	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijum 4 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovne vrste preparata i način primjene preparata za bojenje kose - Osnovni uticaj odnosa boje i hidrogena na proces bojenja kose - Osnovne tehnike bojenja kose - Primjena uputstva za korišćenje preparata - Osnovni preparati za bojenje kose - Primjena kataloga boja - Osnovni uticaj preparata za bojenje na kosu i vlasište - Osnovni standardi zaštita od preparata za bojenje	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da	
Koristi oksidacioni agens-hidrogen različitih koncentracija u postupku bojenja kose, brade i brkova	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede koncentracije hidrogena koji se primjenjuju u frizerskim uslugama	Koncentracije: masena, zapreminska (volumna)
2. Opiše dejstvo i način pripreme rastvora hidrogena različitih koncentracija	
3. Izračuna različite koncentracije hidrogena primjenjivih u frizerskim uslugama koristeći jednačinu razblaživanja i jednačinu miješanja rastvora	
4. Pripremi rastvore hidrogena različitih koncentracija, na konkretnom zadatku	
5. Mjeri masu i zapreminu rastvora hidrogena, na konkretnom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 i 2. Za kriterijume od 3 do 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Vodonik-peroksid (hidrogen) - Primjena hidrogena kao oksidacionog agensa u frizerskim uslugama - Priprema rastvora hidrogena različitih koncentracija	

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da	
Izvrši osnovno bojenje kose, brade i brkova koristeći odgovarajuće tehnike i alat	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja	Kontekst
U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	(Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše osnovne tehnike bojenja kose	Osnovne tehnike: bojenje izrastka, bojenje cijele dužine kose i bojenje sijede kose i dr.
2. Opiše način nanošenja preparata za osnovno bojenje i način pranja kose, brade i brkova korisniku usluga nakon bojenja	
3. Opiše način uklanjanja materijala za bojenje ili šatiranje iz kose, brade i brkova	
4. Procijeni vrijeme djelovanja preparata na osnovu procjene kvaliteta i stanja kose, brade i brkova, na zadatom modelu	
5. Demonstrira dijeljenje kose i način nanošenja preparata za osnovno bojenje na zadatom modelu	
6. Demonstrira način pranja kose, brade i brkova korisniku usluga nakon bojenja, na zadatom modelu	
7. Demonstrira uklanjanje materijala za bojenje	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume od 4 do 7 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovne vrste preparata i način primjene preparata za bojenje kose - Osnovni uticaj odnosa boje i hidrogena na proces bojenja kose - Osnovne tehnike bojenja kose - Primjena uputstva za korišćenje preparata - Osnovni preparati za bojenje kose - Primjena kataloga boja - Osnovni uticaj preparata za bojenje na kosu i vlasište - Osnovni standardi zaštita od preparata za bojenje	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Jednostavno bojenje kose, brade i brkova je tako koncipiran da omogućava učenicima da stiču teorijska i praktična znanja i vještine iz ove oblasti. Teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelim odjeljenjem. Preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna, sa uključivanjem svih učenika.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. Vježbe treba realizovati individualno, u parovima ili manjim grupama, ali tako da svaki učenik samostalno uradi vježbu i dobije traženi rezultat. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U radu sa darovitim učenicima treba zadavati praktične zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije.
- Preporučljivo je praćenje i učešće na takmičenjima, revijama frizura, sajmovima kozmetike i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Mazić S., Poznavanje materijala, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2000.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Pekarić D., Frizer, Stručna knjiga, Sarajevo, 1983.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 1, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 2, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala 3, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Ačanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor	1
3.	Projekciono platno	1
4.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
5.	Alat i pribor (češljevi, četke, francuz češalj, četke za farbanje, zdjelica za farbu, mantil, traka okovratna, menzura, folije, rukavice i dr.)	po potrebi
6.	Aparati (fen, hauba, sauna aparat i dr.)	po potrebi
7.	Preparati (farbe, hidrogeni, šamponi, regeneratori, ampule, kreme, sapun, puder i dr.)	po potrebi
8.	Katalozi frizerskih preparata, stručni časopisi	po potrebi

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
9.	Plakar za odlaganje preparata za vizuelni prikaz, radova, šema, plakata, kataloga, promotivnog materijala	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose I
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti jednostavnog bojenja kose)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije na stranom jeziku u usmenom ili pismenom obliku u vidu korišćenja stručne literature iz oblasti jednostavnog bojenja kose)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za izradu i prikazivanje određenih grafičkih prikaza o poslovanju privrednog društva)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturno-svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.2.9. JEDNOSTAVNO BRIJANJE I OBLIKOVANJE BRADE I BRKOVA I BRIJANJE GLAVE**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	33		33	66	4

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Upoznavanje sa osnovnim tehnikama brijanja i oblikovanja brade, brkova i brijanja glave. Osposobljavanje za jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave. Razvijanje odnosa prema bezbjednom radu, lične i profesionalne odgovornosti i preciznosti u radu.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvrši izbor preparata za brijanje glave, brade i brkova nakon pregleda i procjene stanja kože
2. Pripremi korisnika usluga za brijanje glave, brade i brkova
3. Izvrši brijanje brade i brkova koristeći odgovarajuće tehnike i alat
4. Izvrši brijanje glave koristeći odgovarajuće tehnike i alat

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Izvrši izbor preparata za brijanje glave, brade i brkova nakon pregleda i procjene stanja kože	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše metode brijanja glave, brade i brkova	Metode brijanja: suvo i vlažno brijanje
2. Navede podjelu preparata za brijanje glave, brade i brkova prema sastavu i načinu djelovanja, u skladu sa bezbjednosnim standardima	
3. Opiše preparate koji se koriste prije, u toku i nakon brijanja	Preparati: pjene, kremovi za brijanje, alkoholni losioni, kolonjska voda, puder, razni gelovi i kreme za njegu lica, štiftovi za zaustavljanje krvarenja i dr.
4. Odabere preparate za brijanje glave, brade i brkova, u skladu sa kriterijumima	Kriterijumi: sastav preparata, uloga preparata, fizičko-hemijski oblik preparata, namjena, mehanizam djelovanja i primjena preparata
5. Odabere preparate koji se koriste prije i poslije brijanja, u skladu sa kriterijumima	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovni preparati za brijanje glave, brade i brkova	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Pripremi korisnika usluga za brijanje glave, brade i brkova	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni postupak pregleda kože lica, brade i glave	
2. Navede odgovarajući alat, pribor i materijal za rad	Alat: britva, žilet, mašinica, makaze i dr. Pribor: četka, zdjela, zaštitne rukavice i dr. Materijal: sapun, pjena, krema, pasta, gel, mirišljava ulja, stipsa (zaustavljač krvi) i dr.
3. Objasni postupak pripreme korisnika usluga za brijanje	Pripreme korisnika: stavljanje zaštitnog mantila i trake oko vrata, zauzimanje pravilnog položaja glave za brijanje i dr.
4. Demonstrira pripremu odgovarajućeg alata, pribora i materijala, na zadatom primjeru	
5. Demonstrira postupak pripreme korisnika usluga, na zadatom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 3. Za kriterijume 4 i 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovni preparati za brijanje glave, brade i brkova	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvrši brijanje brade i brkova koristeći odgovarajuće tehnike i alat	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Opiše postupak brijanja brade i brkova	
2. Opiše postupak masaže lica i glave prstima i vibracionim aparatima nakon brijanja	
3. Demonstrira brijanje brade i brkova, na zadatom modelu	
4. Demonstrira umivanje i osvježavanje lica vodom, na zadatom modelu	
5. Demonstrira nanošenje preparata za dezinfekciju i njegu lica nakon brijanja, na zadatom modelu	Preparati: alkohol, kolonska voda, puder, razni gelovi i kreme za njegu lica i dr.
6. Demonstrira masažu lica i glave prstima i vibracionim aparatima nakon brijanja, na zadatom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 2. Za kriterijume od 3 do 6 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovni preparati za brijanje glave, brade i brkova	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Izvrši brijanje glave koristeći odgovarajuće tehnike i alat	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede tehnike brijanja glave	Tehnike brijanja: brijanje, iscrtavanje, fazoniranje i dr.
2. Objasni preparate za njegu lica i glave i način njihove primjene	
3. Demonstrira tehnike brijanja glave, na zadatom modelu	
4. Demonstrira nanošenje preparata za dezinfekciju i njegu lica i glave prije i nakon brijanja	Preparati: alkohol, kolonska voda, puder, razni gelovi i kreme za njegu lica i dr.
5. Demonstrira masažu lica i glave prstima i vibracionim aparatima nakon brijanja, na zadatom modelu	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1 i 2. Za kriterijume od 3 do 5 potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Osnovni preparati za brijanje glave, brade i brkova	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave je tako koncipiran da teorijski dio nastave treba realizovati sa cijelim odjeljenjem. Preporučuje se upotreba pokaznih sredstava za demonstriranje pojava, gdje je to moguće, kao i upotreba internet prezentacija i simulacija u cilju boljeg razumijevanja teorijskih znanja. Nastava treba da bude aktivna, sa uključivanjem svih učenika.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. Vježbe treba realizovati individualno, u parovima ili manjim grupama, ali tako da svaki učenik samostalno uradi vježbu i dobije traženi rezultat.
- Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.
- U radu sa darovitim učenicima treba zadavati praktične zadatke koji podstiču na razmišljanje, zaključivanje i analizu problema. Nastavnik u okviru rada sa darovitim učenicima treba da obezbijedi i mentorski rad kako bi podstakao razvoj njihovih sposobnosti i njihovo interesovanje u cilju karijerne orijentacije.
- Preporučljivo je praćenje i učešće na takmičenjima, revijama frizura, sajmovima kozmetike, seminarima i dr.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.
- Mazić S., Poznavanje materijala, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2000.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Pekarić D., Frizer, Stručna knjiga, Sarajevo, 1983.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 1, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala s tehnološkim vježbama 2, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.
- Raos J., Poznavanje materijala 3, Srednja strukovna škola, Varaždin, 2006.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
3.	Alat i pribor (britva, žilet, mašinica, makaze, češljevi, četka, zdjela, zaštitne rukavice i dr.)	po potrebi
4.	Preparati (pjene, kremovi za brijanje, alkoholni losioni, kolonjska voda, puder, razni gelovi i kreme za njegu lica, štiftovi za zaustavljanje krvarenja i dr.)	po potrebi
5.	Aparati (fen, mašinica i dr.)	po potrebi
6.	Katalozi frizerskih preparata, stručni časopisi	po potrebi

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
7.	Plakar za odlaganje preparata za vizuelni prikaz, radova, šema, plakata, kataloga, promotivnog materijala	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Dermatologija sa osnovama prve pomoći
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Poslovna kultura
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti brijanja i oblikovanja brade, brkova i brijanja glave)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije na stranom jeziku u usmenom ili pismenom obliku u vidu korišćenja stručne literature iz oblasti brijanja i oblikovanja brade, brkova i brijanja glave)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za izradu i prikazivanje određenih grafičkih prikaza o poslovanju privrednog društva)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

3.3.10. POSLOVNA KULTURA**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II	52	14		66	4

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za primjenu osnovnih tehnika uspješne komunikacije, pravila za rješavanje konfliktnih situacija, realizaciju poslovnih sastanaka, rukovođenje radom manje radne grupe i primjenu pravila bontona. Podsticanje razumijevanja i prihvatanja različitosti u cilju ostvarivanja pozitivne interakcije u poslovnom okruženju.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Prepozna socijalne i psihičke procese u grupi i njihov uticaj na ponašanje u radnom okruženju
2. Primijeni tehnike uspješne komunikacije
3. Primijeni pravila za rješavanje konfliktnih situacija i mjere prevencije profesionalnog sagorijevanja
4. Identifikuje tipove rukovođenja, načine odlučivanja i pregovaranja u grupi
5. Organizuje rad male radne grupe
6. Uoči način funkcionisanja organizacione kulture
7. Uoči uticaj kulturoloških različitosti među narodima na njihovo međusobno razumijevanje
8. Primijeni pravila bontona u različitim oblastima ličnog i profesionalnog djelovanja

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da Prepozna socijalne i psihičke procese u grupi i njihov uticaj na ponašanje u radnom okruženju	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni specifičnosti poslovne psihologije	
2. Objasni pojmove grupna dinamika, grupni proces i grupna struktura	
3. Objasni karakteristike i mogućnosti mijenjanja stavova i predrasuda	
4. Objasni pojam i djelovanje grupnih normi	
5. Objasni uzroke i posljedice proindividualnog, prosocijalnog i antisocijalnog ponašanja u poslovnom okruženju	Proindividualno ponašanje: asertivnost, egoizam i takmičenje Prosocijalno ponašanje: saradnja, empatija i altruizam Antisocijalno ponašanje: agresivnost i delikventnost
6. Objasni uticaj socijalnih faktora na mišljenje i rasuđivanje pojedinca	Socijalni faktori: pritisak grupe, uticaj autoriteta i distribucija moći
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 6.	
Predložene teme	
- Socijalni i psihički procesi u grupi	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da Primijeni tehnike uspješne komunikacije	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam i tipologiju komunikacije	
2. Navede strukturu i elemente procesa komunikacije	
3. Objasni karakteristike i međuzavisnost verbalne i neverbalne komunikacije	
4. Opiše različite kanale komunikacije	
5. Opiše faktore koji utiču na proces komunikacije	Faktori: projekcije, efekat prvog utiska, efekat posljednjeg utiska, stereotipi, halo efekat i mentalni modeli
6. Objasni uzroke smetnji u verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji	Uzroci smetnji u verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji: „buka“ u komunikacionom kanalu, pridavanje različitog značenja verbalnim simbolima od strane pošiljaoca i primaoca poruke, neusklađenost verbalnih i neverbalnih znakova
7. Opiše tehnike uspješne komunikacije	
8. Objasni prednosti i nedostatke elektronske komunikacije	
9. Predstavi pravila uspješne komunikacije, na zadanom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 8. Za kriterijum 9 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Komunikacija	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Primijeni pravila za rješavanje konfliktnih situacija i mjere prevencije profesionalnog sagorijevanja	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni različite teorijske pristupe tumačenja konflikata	
2. Opiše moguće uzroke konfliktnih situacija u poslovnom okruženju	Uzroci konfliktnih situacija: socijalni, ekonomski, ideološki, istorijski, lični i dr.
3. Navede preporuke za upotrebu različitih stilova u rješavanju konflikata	Stilovi u rješavanju konflikata: takmičenje, saradnja, izbjegavanje, prilagođavanje i kompromis
4. Predloži različite načine rješavanja konfliktne situacije u radnim uslovima, na zadatom primjeru	
5. Navede faktore koji utiču na profesionalno sagorijevanje u procesu rada	
6. Navede mjere prevencije i terapije profesionalnog sagorijevanja	
7. Prezentuje primjere pojedinačnih odbrambenih mehanizama prema radnom zadatku, na zadatom primjeru	Odbrambeni mehanizmi: negiranje, projekcija, identifikacija, poricanje, racionalizacija, potiskivanje, regresija i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume 1, 2, 3, 5 i 6. Za kriterijume 4 i 7 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Konflikti i rješavanje konfliktnih situacija - Asertivni govor i asertivno ponašanje	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da Identifikuje tipove rukovođenja, načine odlučivanja i pregovaranja u grupi	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede načela i faze uspješnog poslovnog razgovora	
2. Navede osnovne karakteristike i načine identifikacije različitih pregovaračkih stilova	Načini identifikacije: posmatranje, slušanje, postavljanje pitanja i dr. Pregovarački stilovi: slušalac, stvaralac, aktivista, mislilac i dr.
3. Objasni različite stilove pristupa konfliktu prilikom pregovaranja	Različiti stilovi: rješavanje problema, kompromis, izbjegavanje, dominacija i dr.
4. Objasni principe pregovaranja i činioce na koje treba obratiti pažnju u različitim fazama pregovaranja do pronalaženja kooperativnog rješenja	Principi pregovaranja: principijelno pregovaranje, odvajanje ljudi od problema, fokusiranje na interese ne na pozicije, pronalaženje rješenja usmjerenih na zajedničku dobit, insistiranje na upotrebi objektivnih kriterijuma i dr. Faze: prije, u toku i poslije pregovora
5. Opiše psihosocijalne osobine koje karakterišu ulogu vođe	
6. Objasni različite načine odlučivanja u grupi	
7. Opiše različite tipove moći i stilove rukovođenja grupom	Tipovi moći: funkcionalna, statusna, manipulativna i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 7.	
Predložene teme	
- Tipovi rukovođenja, načini odlučivanja i pregovaranja u grupi	

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da Organizuje rad male radne grupe	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Navede pojam i tipologiju grupa	
2. Objasni najznačajnije aktivnosti u procesu organizacije tima	Aktivnosti: analiza radnih zadataka, određivanje uloga u timu, izbor članova tima, stvaranje klime povjerenja, saradnje i podrške, određivanje strategije rada i delegiranje zadataka
3. Opiše vještine potrebne za efikasan rad u timu	Vještine: razmjena ideja u grupi; uvažavanje različitosti u radnom iskustvu, znanju i mišljenju; učenje iz konstruktivne kritike i dr.
4. Opiše pretpostavke za uspješno funkcionisanje timova	Pretpostavke: adekvatan izbor članova tima, ohrabrivanje različitih mišljenja, njegovanje fokusirane aktivnosti, podsticanje kreativnosti, visok stepen integracije, favorizovanje otvorene komunikacije i dr.
5. Opiše karakteristike uspješnog rukovodioca i različite stilove rukovođenja	
6. Objasni pokazatelje uspješnog rada radne grupe	Pokazatelji uspješnog rada radne grupe: radni rezultati, očuvana pozitivna atmosfera, smanjeni nivo stresa sa aspekta očuvanja mentalnog zdravlja članova radne grupe i dr.
7. Prezentuje primjenu vještina timskog rada, na zadatom primjeru	
8. Prezentuje konstruktivne modele ponašanja tokom poslovnog sastanka u simuliranoj radnoj situaciji	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 6. Za kriterijume 7 i 8 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Društvene grupe	

Ishod 6 - Učenik će biti sposoban da Uoči način funkcionisanja organizacione kulture	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni pojam organizacione kulture	
2. Objasni simbolički i kognitivni sadržaj organizacione kulture	Simbolički sadržaj: jezički simboli, bihevioralni simboli, materijalni simboli i dr. Kognitivni sadržaj: pretpostavke, vrijednosti, norme i stavovi
3. Analizira tipove organizacione kulture prema Handy-evoj klasifikaciji	Tipovi organizacione kulture: kultura moći, kultura uloga, kultura zadataka i kultura podrške
4. Opiše uticaj organizacione kulture na uspjeh i osjećaj zadovoljstva u radu	
5. Istraži promjene organizacione kulture, na zadatom primjeru	
6. Predloži način rada organizacije, u skladu sa njenom vizijom i misijom, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 4. Za kriterijume 5 i 6 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Organizaciona kultura	

Ishod 7 - Učenik će biti sposoban da Uoči uticaj kulturoloških različitosti među narodima na njihovo međusobno razumijevanje	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni prepreke u interkulturnoj komunikaciji	Prepreke: etnocentrizam, jezik, pogrešno tumačenje neverbalne komunikacije i dr.
2. Objasni pojam kultura poslovnog ponašanja	
3. Analizira specifičnosti zapadnoevropske kulture	
4. Uporedi komunikacijske specifičnosti odabranih kultura širom svijeta	Komunikacijske specifičnosti: razlike u gestikulaciji, razlike u definisanju ličnog prostora, kontakt očima, fizički kontakt, razlike u neverbalnoj komunikaciji, razlike u tumačenju simbola i dr.
5. Obrazloži pozitivno i negativno djelovanje kulturoloških razlika između osoba koje učestvuju u poslovnoj komunikaciji	
6. Objasni kulturološke razlike u poslovnim protokolima	Poslovni protokoli: oblici etikecije, ceremonija, ispravni kodeksi ponašanja i dr.
7. Predstavi kros-kulturalne vještine, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 6. Za kriterijum 7 potrebna je ispravno urađena vježba sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Kulturološke različitosti među narodima	

Ishod 8 - Učenik će biti sposoban da Primijeni pravila bontona u različitim oblastima ličnog i profesionalnog djelovanja	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Objasni značaj i društvenu funkciju bontona	
2. Opiše pravila bontona u različitim situacijama	Situacije: ponašanje-maniri, ponašanje za stolom, telefoniranje, obilježavanje određenih datuma, cvjetni bonton, ponašanje na ulici, ponašanje u školi, turistički bonton i dr.
3. Opiše pravila poslovnog bontona	Poslovni bonton: poslovno odijevanje, poslovni pokloni, poslovna etikecija, poslovno pregovaranje, oslovljavanje, poslovno druženje i dr.
4. Objasni pravila internet bontona	
5. Objasni pravila bontona prema pripadnicima različitih grupa	
6. Opiše elemente i vrste imidža	Imidž: lični, profesionalni i digitalni
7. Predstavi pravila bontona, na zadatom primjeru	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potreban je usmeni ili pisani dokaz da je učenik uspješno realizovao kriterijume od 1 do 6. Za kriterijum 7 potrebne su ispravno urađene vježbe sa usmenim obrazloženjem.	
Predložene teme	
- Bonton	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Poslovna kultura je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje teorijskih i primijenjenih znanja kroz časove teorije i vježbi.
- Teorijski dio nastave treba izvoditi sa cijelim odjeljenjem, uz primjenu aktivnih oblika nastave – interaktivnih predavanja, rada u parovima i malim grupama, samostalnog rada i istraživanja učenika na času.
- Za ove časove neophodna je priprema nastavnika u dijelu prepoznavanja i prezentovanja učenicima situacija iz domena rada kroz koje učenici mogu da vježbaju različite pristupe različitim situacijama i da shvate da se komunikacione tehnike uče kroz vježbu i primjenu. Zavisno od tipa situacije i zadataka, na samim časovima vježbi može se organizovati samo demonstracija/simulacija, a učenicima se u vidu malog projekta za rad u grupama zadati konkretan zadatak.
- U cilju podsticanja darovitih učenika, nastavnik može da koristi viši taksonomski nivo u odnosu na preporučeni, kao i proširene ishode učenja, usmjeravajući darovite učenike na zaključivanje, razvijanje sposobnosti analize i sinteze, kreativnosti i pozitivnog odnosa prema oblastima koje ih interesuju.
- Nastavnik bi trebalo da podstiče na razvoj njihovih sposobnosti i interesovanja u cilju pravilne karijerne orijentacije.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Kostic Z., Poslovna komunikacija, Zavod za udžbenike Beograd, 2015.
- Vuletic. V., Sociologija, Klet, Beograd, 2014.
- Trebješanin Ž.; Lalović Z., Pojedinač u grupi, Učbenik za treći i četvrti razred gimnazije, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2011.
- Šarenac R., Rješavanje konfliktnih situacija, priručnik, Uprava za kadrove, Podgorica, 2006.
- Rot., Psihologija grupe, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1985.
- Gidens. Entoni, Sociologija, CID, Podgorica, 1998.
- Vasić M., Timovi i timski rad, Zavod distrofičara, Banja Luka, 2004.
- Šušnjic Dj., Teorija kulture, Zavod za udžbenike Beograd, 2015.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Projektor, projekciono platno/ multimedijalna tabla	1

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Njega kose, brade i brkova
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku pravilnim formulisanjem pojmova i koncepata iz oblasti poslovne kulture, izražavanjem argumenata i kritičkog mišljenja; poštovanje pravila i preporuka prilikom prezentovanja zadate teme i dr.)
- Komunikacija na stranom jeziku (razumijevanje stručne terminologije iz oblasti poslovne kulture prilikom istraživanja na Internetu; korišćenje literature na engleskom jeziku i dr.)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje logičkog načina razmišljanja i donošenja zaključaka prilikom analize problema iz oblasti poslovne kulture i dr.)
- Digitalna kompetencija (korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija radi pretrage, prikupljanja i upotrebe podataka iz oblasti poslovne kulture, prepoznavanjem relevantnih stručnih tekstova i video zapisa; korišćenje foruma i društvenih mreža, u cilju razmjene stručnih informacija, poštovanjem pravila bezbjednosti i etike prilikom korišćenja Interneta i dr.)
- Učiti kako učiti (razvijanje tehnika samostalnog učenja, kao i učenja u timu kroz vršnjačku edukaciju i diskusiju; izrada seminarskih radova i prezentacija na zadatu temu; razvijanje tehnika istraživanja, sistematizovanja i vrednovanja informacija u cilju nadogradnje prethodno stečenih znanja, kao i otkrivanja novih; razvijanje svijesti o značaju elektronskog učenja i dr.)
- Socijalna i građanska kompetencija (razvijanje sposobnosti izražavanja sopstvenog mišljenja učešćem u konstruktivnoj diskusiji sa uvažavanjem drugačijih stavova; razvijanje tolerancije, kulture dijaloga i poštovanja tuđeg integriteta, u skladu sa etičkim pravilima; razvijanje sposobnosti za timski rad i saradnju prilikom realizacije praktičnih vježbi i dr.)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti davanja inicijative, procjene i pravilnog određivanja prioriteta prilikom rješavanja problema; razvijanje kreativnosti, kao i vještina planiranja i upravljanja vremenom, samostalno ili u timu i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (razvijanje kulture dijaloga, tolerantnosti kroz usvajanje sadržaja o kulturnoj različitosti i dr.)

3.2.11. POMOĆNI POSLOVI U FRIZERSKOM SALONU**1. Broj časova i kreditna vrijednost:**

Razred	Oblici nastave			Ukupno	Kreditna vrijednost
	Teorijska nastava	Vježbe	Praktična nastava		
II			297	297	15

Praktična nastava: Odjeljenje se dijeli na grupe do 16 učenika.

2. Cilj modula:

- Osposobljavanje za obavljanje pomoćnih poslova u frizerskom salonu. Razvijanje preciznost, odgovornosti i pouzdanosti kao i pozitivnog odnosa prema struci.

3. Ishodi učenja

Po završetku ovog modula učenik će biti sposoban da:

1. Izvrši pomoćne poslove prilikom njege kose i vlasišta
2. Izvrši pomoćne poslove prilikom njege lica, brade i brkova
3. Izvrši pomoćne poslove prilikom šišanja jednostavnih frizura
4. Izvrši pomoćne poslove prilikom izrade jednostavnih frizura
5. Izvrši pomoćne poslove prilikom osnovnog bojenja kose
6. Izvrši pomoćne poslove prilikom prepariranja kose

Ishod 1 - Učenik će biti sposoban da izvrši pomoćne poslove prilikom njege kose i vlasišta	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Pripremi korisnika usluga za pranje kose i vlasišta	Priprema korisnika usluga: stavljanje peškira oko vrata, stavljanje mantila i dr.
2. Odabere adekvatan preparat, u zavisnosti od kvaliteta kose	
3. Nanese adekvatne preparate na kosu korisnika usluga	
4. Upotrijebi tehnike pokreta ruku prilikom pranja kose korisniku usluga	
5. Raščešlja kosu korisniku usluga nakon pranja kose	
6. Prosuši kosu korisniku usluga nakon pranja i raščešljavanja koristeći fen	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 6.	
Predložene teme	
- Osnovne fizičke i hemijske osobine dlake - Osnovni uticaj frizerskih i kozmetičkih preparata na zdravlje kose, vlasišta - Osnovni preparati za pranje i njegu kose - Način osnovne njege kose i vlasišta	

Ishod 2 - Učenik će biti sposoban da izvrši pomoćne poslove prilikom njege lica, brade i brkova	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Odabere preparate za njegu lica, brade i brkova	Preparati: kreme, pomade, puder, vosak, ulja, kolonjska voda, puder, pomade i dr.
2. Pripremi korisnika usluga za njegu lica, brade i brkova	Priprema korisnika: stavljanje peškira oko vrata, stavljanje mantila i dr.
3. Primijeni tehnike prilikom masaže lica i glave	
4. Masira lica nakon brijanja	
5. Sprovede završne radove prilikom njege lica, brade i brkova	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 5.	
Predložene teme	
- Fizičke i hemijske osobine dlake - Prepoznavanje vrste bolesti kose, vlasišta, kože lica, brade i brkova - Uticaj frizerskih i kozmetičkih preparata na zdravlje kose, vlasišta, lica, brade i brkova - Vrste i primjena preparata za pranje kose, vlasnih dodataka i perika - Vrste i primjena preparata za njegu kose, vlasišta, lica, brade i brkova - Način njege kose i vlasišta, lica, brade i brkova - Način njege vlasnih dodataka i perika	

Ishod 3 - Učenik će biti sposoban da Izvrši pomoćne poslove prilikom šišanje jednostavnih frizura	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Pripremi korisnika usluga za šišanje kose	
2. Stavi zaštitni mantil i traku oko vrata korisniku usluga	
3. Raščešlja i podijeli kosu na sekcije prije šišanja	
4. Nanese preparate na kosu korisniku usluga prije i poslije šišanja	
5. Pripremi potreban alat i pribor za šišanje jednostavne muške i ženske frizure	Alat i pribor: makaze, češalje, fen, četka i dr.
6. Obavi pomoćne poslove prilikom šišanja jednostavne muške i ženske frizure	Pomoćni poslovi: pridržavanje kose, alata ili pribora, dodavanje alata ili pribora i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 6.	
Predložene teme	
- Osnovne tehnike šišanja - Vrste i upotreba alata i pribora za osnovno šišanje - Osnove estetskog oblikovanja	

Ishod 4 - Učenik će biti sposoban da izvrši pomoćne poslove prilikom izrade jednostavnih frizura	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Odabere preparate za oblikovanje frizure	
2. Raščešlja kosu korisniku usluga prije izrade frizure	
3. Podijeli kosu korisniku usluga nakon raščešljavanja	
4. Nanese preparate na kosu prije i poslije izrade frizure	
5. Obavi pomoćne poslove prilikom izrade jednostavnih frizura	Pomoćni poslovi: pridržavanje kose, alata ili pribora, dodavanje alata ili pribora i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 5.	
Predložene teme	
- Tehnike za pripremu izrade dnevnih frizura na različitoj dužini kose - Vrste i primjena pribora i alata za oblikovanje dnevnih frizura - Vrste i primjena preparata za oblikovanje mokre i suve kose	

Ishod 5 - Učenik će biti sposoban da Izvrši pomoćne poslove prilikom osnovnog bojenja kose	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Pripremi korisnika usluga za osnovno bojenje kose	Priprema korisnika usluga: nanošenje preparata za zaštitu od boje na lice, stavljanje zaštitnog mantila, trake oko vrata, peškira i dr.
2. Odabere preparate za osnovno bojenje kose	
3. Pripremi materijal, pribor i alat za osnovno bojenje kose	Materijal: farbe, toneri, folije, hidrogen i dr. Alat i pribor: francuz češalj, četke za farbanje, zdjelica za farbu, mantil, menzura, rukavice i dr.
4. Obavi pomoćne poslove prilikom osnovnog bojenja kose korisniku usluga	Pomoćni poslovi: pridržavanje alata ili pribora, dodavanje alata ili pribora i dr.
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 4.	
Predložene teme	
- Osnovne vrste preparata i način primjene preparata za bojenje kose - Osnovni uticaj odnosa boje i hidrogena na proces bojenja kose - Osnovne tehnike bojenja kose - Primjena uputstva za korišćenje preparata - Osnovni preparati za bojenje kose - Primjena kataloga boja - Osnovni uticaj preparata za bojenje na kosu i vlasište - Osnovni standardi zaštite od preparata za bojenje	

Ishod 6 - Učenik će biti sposoban da Izvrši pomoćne poslove prilikom prepariranja kose	
Kriterijumi za dostizanje ishoda učenja U cilju dostizanja ishoda učenja, učenik treba da:	Kontekst (Pojašnjenje označenih pojmova)
1. Pripremi korisnika usluga za prepariranje kose	Priprema korisnika usluga: stavljanje zaštitnog mantila, trake oko vrata, peškira i dr.
2. Pripremi preparate za prepariranje kose, u skladu sa određenim uputstvom	Preparati: za zdravu, oštećenu, farbanu, bijeljenu i različitu strukturu kose
3. Pripremi odgovarajući materijal za prepariranje kose	Materijal: vikleri raznih veličina i oblika, gumice, termo kapa itd.
4. Pripremi preparate za prepariranje kose	
5. Ukloni pribor za prepariranje iz kose korisniku usluga	
Način provjeravanja dostignutosti ishoda učenja	
U cilju provjeravanja dostignutosti pomenutog ishoda učenja, potrebne su ispravno urađene praktične vježbe sa usmenim obrazloženjem za kriterijume od 1 do 5.	
Predložene teme	
- Osnovni preparati za prepariranje kose - Način pripreme preparata za prepariranje - Primjena zaštite od preparata za prepariranje	

4. Didaktičke preporuke za realizaciju modula

- Modul Pomoćni poslovi u frizerskom salonu je tako koncipiran da učenicima omogućava sticanje praktičnih znanja i vještina.
- Časove praktične nastave treba izvoditi sa odjeljenjem koje se dijeli na grupe do 16 učenika. U zavisnosti od materijalnih uslova u školi, časovi praktične nastave se mogu realizovati u školi i kod poslodavca.
- Praktični dio nastave treba realizovati u frizerskom salonu koji je opremljen preporučenim materijalnim uslovima. Vježbe treba realizovati individualno, u parovima ili manjim grupama, ali tako da svaki učenik samostalno uradi vježbu i dobije traženi rezultat. Nastavnik treba da podstiče problemsku nastavu u kojoj navodi učenike da sami dolaze do zaključaka prilikom rješavanja problema, čime im omogućava povezivanje teorijskih znanja sa praktičnom primjenom.

5. Okvirni spisak literature i drugih izvora

- Pekarić D., Frizer kozmetičar i vlasuljar, Sarajevo, 1983.
- Mazić S.; Bogićević D., Savremene frizerske procedure i kozmetika kose, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- Acanski D., Kosa vaš ponos i lepota, izdavač D. Ačanski, 2003.
- Moro D.; Čakan N., Priručnik za praktičnu nastavu sa tehnologijom rada I, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2004.

Napomena:

Nastavnik treba da koristi i preporuči učenicima udžbenike odobrene od strane nadležnog Savjeta, važeće propise iz stručne oblasti i relevantne internet stranice na kojima se nalaze korisne informacije.

6. Prostorni i materijalni uslovi za izvođenje nastave

Redni broj	Opis – alati, instrumenti i uređaji	Kom.
1.	Računar	1
2.	Salonski inventar (radna profesionalna stolica, šamponjera duo sa stolicom, ogledalo, kolica radna 5/1 pokretna, sterilizator, klima uređaj, mašina za veš i dr.)	po potrebi
3.	Alat i pribor (makaze, češljevi, trimeri, prskalica za kosu, francuz češalj, četke, četke za farbanje, zdjelica za farbu, traka okovratna, mantil, menzura, rukavice, vikleri raznih veličina i oblika, gumice, štipaljke, školjka za uši, termo kapa, peškiri i dr.)	po potrebi
4.	Preparati (kreme, pomade, puder, vosak, ulja, kolonjska voda, puder, pomade, farbe, toneri, folije, hidrogen, preparati za zdravu, oštećenu, farbanu, bijeljenu i različitu strukturu kose i dr.)	po potrebi
5.	Aparati (fen, mašinica, aparat sa komorom i dr.)	po potrebi

7. Obavezni načini provjeravanja i ocjenjivanja ishoda učenja

- Provjeravanje postignuća učenika sprovodi se u kontinuitetu radi praćenja učenika u dostizanju ishoda učenja.
- Vrednovanje postignuća učenika, odnosno dostizanja ishoda učenja vrši se u skladu sa kriterijumima za dostizanje svakog ishoda učenja posebno.
- Kriterijumi ocjenjivanja za ocjene nedovoljan (1) do odličan (5), kao i udio pojedinih ishoda u konačnoj ocjeni, utvrđuju se na nivou aktiva.
- Predviđeni načini provjere dostignutosti ishoda učenja definisani su za svaki ishod posebno.
- Zaključna ocjena na kraju klasifikacionog perioda izvodi se iz ocjena svih ishoda u tom klasifikacionom periodu.
- Zaključna ocjena na kraju školske godine izvodi se na osnovu svih ocjena dobijenih u klasifikacionim periodima.

8. Uslovi za prohodnost i završetak modula

- Pozitivna ocjena na kraju školske godine.

9. Povezanost modula – korelacija

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Njega kose, brade i brkova
- Estetika u frizerskoj oblasti
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Poslovna kultura

Napomena:

U cilju usaglašavanja sadržaja, dinamike realizacije i ishoda učenja, nastavnici su obavezni da zajedno vrše planiranje vaspitno-obrazovnog rada.

10. Ključne kompetencije koje se razvijaju ovim modulom

- Komunikacija na maternjem jeziku (upotreba stručne terminologije u usmenom i pisanom obliku, izražavanje vlastitih argumenata i zaključaka na uvjerljiv način, razvijanje kritičkog mišljenja iz oblasti pomoćnih poslova u frizerskom salonu)
- Komunikacija na stranom jeziku (upotreba stručne terminologije na stranom jeziku u usmenom ili pismenom obliku u vidu korišćenja stručne literature iz oblasti pomoćnih poslova u frizerskom salonu)
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodnim naukama i tehnologiji (razvijanje matematičkog načina razmišljanja i izražavanje kroz određene modele u rješavanju praktičnih zadataka)
- Digitalna kompetencija (upotreba namjenskog softvera za izradu i prikazivanje određenih grafičkih prikaza o poslovanju privrednog društva)
- Učiti kako učiti (podsticanje učenika na samostalan rad i istrajnost u učenju kroz motivaciju i želju za primjenom ranije stečenih znanja)
- Socijalna i građanska kompetencija (podsticanje timskog rada na času u cilju konstruktivne komunikacije, izražavanje različitih stavova, podsticanje odgovornosti i podjele zadataka prilikom obavljanja određenih poslova)
- Smisao za inicijativu i preduzetništvo (razvijanje sposobnosti planiranja, organizovanja, pripreme izvještaja, procjene, evidentiranja i dr.)
- Kulturološka svijest i ekspresija (podsticanje upoređivanja svog mišljenja sa mišljenjem drugih, identifikovanje i realizacija društvenih i ekonomskih mogućnosti u kulturnoj aktivnosti)

4. PRAKTIČNI ISPIT

Program praktičnog ispita:

- Praktični rad

4.1. ISPITNI KATALOG ZA PRAKTIČNI RAD

1. Moduli na osnovu kojih je urađen ispitni katalog za praktični rad:

- Poznavanje materijala, alata i pribora
- Njega kose, brade i brkova
- Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu
- Prepariranje kose I
- Šišanje i izrada jednostavnih frizura
- Jednostavno bojenje kose, brade i brkova
- Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave
- Pomoćni poslovi u frizerskom salonu

2. Cilj ispita:

- Provjera nivoa postignuća ishoda učenja definisanih u modulima koji čine osnovu za izradu praktičnog rada.
- Provjera pravilne upotrebe stručne terminologije, sposobnosti povezivanja teorijskih i praktičnih znanja, samostalnosti i sistematičnosti u radu, racionalnog korišćenja, materijala, vremena i energije i poznavanja propisa za obezbjeđenje zaštite na radu i zaštite okoline.

3. Teme/Zadaci za praktični rad

1. Priprema radnog mjesta za prijem korisnika usluga
2. Priprema zaštitnih sredstva, alata i pribora za rad i sprovođenje mjera za siguran rad u skladu sa pravilima i procedurama
3. Sterilizacija alata i inventara
4. Sortiranje i odlaganje alata, pribora i materijala nakon upotrebe
5. Odabir preparata za pranje kose, perika i vlasnih dodataka na osnovu pregleda i procjene kvaliteta kose
6. Priprema korisnika usluga za pranje kose
7. Pranje kose (nanošenje i ispiranje preparata za pranje kose, primjenjuje tehniku pokreta i osnovne tehnike masaže vlasništva, raščešljavanja i prosušivanja kose nakon pranja)
8. Obavljanje pomoćnih poslova prilikom prepariranja (zaštita korisnika usluga, priprema preparata, uklanjanje pribora za prepariranje kose)
9. Izrada talasa na više načina (na različitoj dužini kose)
10. Izrada jednostavne dnevne frizure (vodena ondulacija)
11. Izrada jednostavne frizure fen - aparatom (na različitoj dužini kose)
12. Izrada jednostavne frizure prema estetskom izgledu i kvalitetu kose
13. Izrada jednostavne dnevne frizure fen aparatom (na različitoj dužini)
14. Izrada jednostavne koktel i večernje frizure
15. Priprema korisnika usluga i kose korisnika usluga prije šišanja, u zavisnosti od dužine kose (raščešljavanje, razdvajanje, kvašenje, nanošenje preparata)
16. Jednostavno šišanje kod djece (na različitoj dužini kose)
17. Jednostavno šišanje suve i mokre kose (izrada prelaza na vratu, obrada zulufa i fazona oko ušiju, skraćivanje i proređivanje kose, šišanje prema kvalitetu kose i obliku glave)
18. Jednostavno šišanje perika i vlasnih dodataka
19. Jednostavno brijanje i izbrijavanje (brijanje brade i brkova, brijanje glave, oblikovanje brade i brkova, oblikovanje brade i brkova, moda i estetsko oblikovanje brade i brkova)
20. Priprema korisnika usluga za jednostavno bojenje kose, brade i brkova i odabir preparata za bojenje i izbjeljivanje kose, brade i brkova
21. Priprema preparata za osnovno bojenje kose, brade i brkova, prema uputstvu proizvođača

22. Jednostavno bojenje kose u prirodne tonove, na različitoj dužini kose (bojenje u prirodne nijanse, bojenje kose u crnu nijansu, bojenje u tamnosmeđu nijansu, bojenje u srednjesmeđu nijansu, bojenje kose u tamnoplavu nijansu, bojenje izrastka kose)
23. Jednostavno bojenje brade i brkova
24. Pranje kose, brade i brkova nakon bojenja i uklanjanje materijala za bojenje
25. Brijanje brade i brkova (umivanje i osvježavanje lica vodom, nanošenje preparata za dezinfekciju i njegu lica nakon brijanja, masaža lica)
26. Brijanje glave (nanošenje preparata za dezinfekciju i njegu, masaža glave prstima i vibracionim aparatima)

4. Tip ispita

- Učenik radi praktični rad praktično, sa pisanim i usmenim obrazloženjem

5. Dozvoljena pomagala

- U skladu sa zadatkom

6. Literatura i drugi izvori

- U skladu sa literaturom koja je definisana modulima na osnovu kojih je urađen ispitni katalog za praktični rad

7. Mjerila provjere

- Na osnovu predloženih tema/zadataka u Ispitnom katalogu za praktični rad, formiraju se zadaci koje učenici biraju, u skladu sa pravilnikom koji reguliše polaganje praktičnog ispita. Na osnovu izabranog zadatka, učenik samostalno radi praktični rad, u skladu sa uputstvom i nadzorom nastavnika - mentora. Ispitna komisija određuje početak, završetak i rok predaje praktičnih radova, u skladu sa pravilnikom. Sastavni dio praktičnog ispita je pisano i usmeno obrazloženje praktičnog zadatka.

Praktični rad sa odbranom boduje se na sljedeći način:

- Adekvatan izbor materijala, opreme, alata, zaštitnih sredstava i sl. za realizaciju praktičnog zadatka – 15%
- Stručna razrada praktičnog zadatka – 40%
- Funkcionalnost i povezanost zadatka sa praktičnom primjenom – 15%
- Pisano obrazloženje praktičnog zadatka (povezanost praktičnog zadatka sa teorijom i opis toka izrade zadatka) – 15%
- Usmeno obrazloženje praktičnog zadatka – 15%

5. NAČIN IZVOĐENJA OBRAZOVNOG PROGRAMA

5.1. BROJ ČASOVA PO GODINAMA OBRAZOVANJA I OBLICIMA NASTAVE

Redni broj	Naziv modula	Razred	Ukupno časova	Oblici nastave			Broj časova kod kojih se odjeljenje dijeli na grupe		
				T	V	P	T	V	P
	Stručni moduli								
1.	Poznavanje materijala, alata i pribora	I	108	36	-	72	-	-	72
2.	Dermatologija sa osnovama prve pomoći	I	72	66	6	-	-	-	-
3.	Njega kose, brade i brkova	I	72	36	-	36	-	-	36
4.	Estetika u frizerskoj oblasti	I	72	36	36	-	-	36	-
5.	Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu	I	252	-	-	252	-	-	252
6.	Prepariranje kose I	II	66	33	-	33	-	-	33
7.	Šišanje i izrada jednostavnih frizura	II	99	33	-	66	-	-	66
8.	Jednostavno bojenje kose, brade i brkova	II	99	33	-	66	-	-	66
9.	Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave	II	66	33	-	33	-	-	33
10.	Poslovna kultura	II	66	52	14	-	-	-	-
11.	Pomoćni poslovi u frizerskom salonu	II	297	-	-	297	-	-	297

5.2. PRAKTIČNO OBRAZOVANJE I PROFESIONALNA PRAKSA

5.2.1. PRAKTIČNO OBRAZOVANJE (PRAKTIČNA NASTAVA – PN) U ŠKOLI I KOD POSLODAVCA

- Praktično obrazovanje se obavlja radi primjene teorijskih znanja u praksi i sticanja novih vještina.
- Praktično obrazovanje se izvodi u objektima škole (radionice, kabineti ili laboratorije) i u objektima van škole (ustanove ili privredna društva)

Spisak modula u okviru kojih se realizuje praktično obrazovanje (praktična nastava – PN) i broj časova u školi i kod poslodavca:

Redni broj	Naziv modula	Razred	Broj časova PN u školi	Broj časova PN kod poslodavca	Ukupan broj časova PN
1.	Poznavanje materijala, alata i pribora	I	72	-	72
2.	Njega kose, brade i brkova	I	36	-	36
3.	Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu*	I	-	252	252
Ukupno PN – I razred			108	252	360
4.	Prepariranje kose I	II	33	-	33
5.	Šišanje i izrada jednostavnih frizura	II	66	-	66
6.	Jednostavno bojenje kose, brade i brkova	II	66	-	66
7.	Jednostavno brijanje i oblikovanje brade i brkova i brijanje glave	II	33	-	33
8.	Pomoćni poslovi u frizerskom salonu*	II	-	297	297
Ukupno PN – II razred			198	297	495
Ukupno PN – I i II razred			306	549	855
% zastupljenosti PN u odnosu na ukupan broj časova			13,9	24,9	38,7

Napomena:

- Moduli koji su označeni sa (*), realizuju se kod poslodavca. Za učenike koji imaju zaključen individualni ugovor o obrazovanju kod poslodavca, broj časova ovih modula se uvećava za 144 u drugom razredu, u skladu sa Zakonom o stručnom obrazovanju.
- Broj časova praktične nastave za ove učenike, u modulu Pripremni i završni radovi u frizerskom salonu iznosi 252; u modulu Pomoćni poslovi u frizerskom salonu iznosi 468. Ukupan broj časova praktične nastave za ove učenike iznosi 987, odnosno 44,7,0 %.
- U zavisnosti od materijalnih uslova u školi i kod poslodavca, praktično obrazovanje (praktična nastava) se može i u cjelini realizovati kod poslodavca. Za učenike koji imaju zaključen individualni ugovor o obrazovanju kod poslodavca, nastavu treba organizovati tako da učenik u I razredu ima praktično obrazovanje kod poslodavca u trajanju od jednog dana, a u II razredu u trajanju od dva dana.

-

5.2.2. PROFESIONALNA PRAKSA

- Profesionalna praksa izvodi se po pravilu nakon završetka nastavne godine za učenike koji su praktično obrazovanje ostvarili u objektima škole.
- Učenici I razreda nakon završetka nastavne godine obavljaju profesionalnu praksu u trajanju od 10 dana, u skladu sa nastavnim planom. Profesionalna praksa izvodi se u odgovarajućim objektima u kojima je moguće izvoditi frizerske usluge.
- Za izradu programa profesionalne prakse i njenu realizaciju zadužena je škola. Program profesionalne prakse mora biti u korelaciji sa programom stručnih modula i praktičnog obrazovanja koje se realizuje u okviru modula. O realizaciji programa profesionalne prakse učenik je obavezan da vodi dnevnik profesionalne prakse. U dnevnik, učenik po danima upisuje sadržaje rada. Dnevnik profesionalne prakse potpisuje lice zaduženo za realizaciju programa. Podaci o profesionalnoj praksi (ime i prezime učenika, mjesto i vrijeme izvođenja) evidentiraju se u posebnim rubrikama u odjeljenjskim knjigama.
- Profesionalna praksa se ne ocjenjuje, ali je uslov za završetak razreda.

5.3. SLOBODNE/ VANNASTAVNE AKTIVNOSTI

- U školi se organizuju slobodne, odnosno vannastavne aktivnosti učenika.
- Zадaci i program slobodnih, odnosno vannastavnih aktivnosti razrađuju se godišnjim programom rada škole.
- Slobodne, odnosno vannastavne aktivnosti učenika se ostvaruju putem: predavanja, stručnih ekskurzija, okruglih stolova, društveno korisnog rada i drugih oblika.
- Uspješnost učenika na slobodnim, odnosno vannastavnim aktivnostima se ne ocjenjuje. Škola je u obavezi da za sve učenike organizuje najmanje 36 časova slobodnih, odnosno vannastavnih aktivnosti godišnje (33 časa u II razredu). Fond časova slobodnih, odnosno vannastavnih aktivnosti ne ulazi u ukupan godišnji fond časova iz Nastavnog plana.

Okvirni program slobodnih, odnosno vannastavnih aktivnosti sastoji se iz tri cjeline:

- Sadržaji vezani za opšteobrazovno područje: dani sporta, ekološke aktivnosti, zdravi stilovi života, građansko obrazovanje, filmske, pozorišne, muzičke predstave i likovne izložbe, posjeta istorijskim spomenicima, muzejima, sajmu knjiga i dr.
- Obavezni sadržaji vezani za stručno područje: stručne ekskurzije, posjete institucijama i preduzećima koja su stručno vezana za obrazovni program, posjete sajmovima informatike, tehnike i nastavne tehnologije, učešće na stručnim predavanjima i takmičenjima u poznavanju određenih oblasti, karijerna orijentacija i dr.
- Sadržaji po izboru učenika: učešće u raznim sekcijama (sportska, dramska, literarna, muzička, likovna, informatička, prva pomoć, saobraćajni propisi, Internet klub, preduzetnički klub i dr.)

5.4. STRUČNE ESKURZIJE

- Stručne ekskurzije treba da omoguće učenicima uvid u tehničko-tehnološko, proizvodno, uslužno i radno okruženje u stvarnim uslovima iz oblasti sa kojima nisu bili u mogućnosti da se u potpunosti upoznaju u toku praktičnog obrazovanja. One omogućavaju učenicima dalju socijalizaciju i razvoj pozitivnog odnosa prema kvalifikaciji za koju se obrazuju. Imaju značajnu ulogu i u profesionalnom informisanju i karijernom vođenju.
- Stručne ekskurzije se mogu organizovati kao kratkotrajne (1-3 sata), poludnevne i cjelodnevne. Mogu se organizovati u različitim periodima, u zavisnosti od faze realizacije modula ili oblasti. Stručne ekskurzije se planiraju u godišnjem planu rada nastavnika odnosno stručnih aktivna i dio su godišnjeg plana rada škole.
- Nastavnici koji organizuju i realizuju stručnu ekskurziju treba da:
 - pripreme učenike za ekskurziju - da ih upoznaju sa ciljevima i sadržajem ekskurzije
 - odrede način izvođenja ekskurzije, njenu strukturu, način obilaska, pitanja za nadležne osobe i dr.
 - sistematizuju stečena znanja učenika kroz zadatke, raspravu, refleksiju, prezentaciju i dr.

5.5. DODATNA I DOPUNSKA NASTAVA

- U školi se organizuje dodatna i dopunska nastava.
- Plan dodatne i dopunske nastave pripremaju nastavnici, odnosno stručni aktivni za svaki od modula ili grupu modula i razrađuju se u godišnjem programu rada škole.
- Učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama treba omogućiti punu socijalizaciju. U tom smislu nastavnici treba da planiraju načine za pomoć učenicima, u skladu sa iskazanim željama i potrebama učenika i individualnim razvojnim obrazovnim programom.
- Nadarenim učenicima treba organizovati dodatnu nastavu, pomoći im davanjem uputstava za individualno savlađivanje gradiva, uputiti ih na dodatnu literaturu i druge izvore, pomoći im pri radu u laboratorijama i slično, kao i organizovati dodatne časove.
- Za učenike koji postižu slabije rezultate u učenju treba organizovati dopunsku nastavu. Takođe, učenike sa boljim uspjehom treba podsticati da pomažu onim sa slabijim uspjehom i osmišljavati aktivnosti kroz koje se ta pomoć može realizovati.
- Sve aktivnosti vezane za pomoć učenicima treba da se nađu u godišnjem planu rada nastavnika.

6. NAČIN PRILAGOĐAVANJA OBRAZOVNOG PROGRAMA

6.1. PRILAGOĐAVANJE OBRAZOVNOG PROGRAMA DAROVITIM UČENICIMA

- Prema Strategiji za razvoj i podršku darovitim učenicima (2015-2019), predviđen je specifični cilj „Omogućiti obogaćivanje kurikuluma kao jedan od modela podsticanja darovitosti u školi“.
- Kurikulum se obogaćuje po širini, ishodima i sadržajima učenja, kao i po dubini, metodama nastave/učenja koje treba da angažuju više misaone procese u obradi tih sadržaja, a u skladu sa sposobnostima, sklonostima, interesovanjima i motivacijom darovitih učenika. U procesu planiranja nastave, potrebno je da nastavnici pažljivo definišu ishode, sadržaje i metode učenja, koji će biti izazovni za darovite učenike i odgovarati njihovom stepenu razvoja, ali i biti povezani sa jezgrom modula. Sadržaji, kojima se obogaćuje program, treba da budu primjereni učenikovim interesovanjima, u cilju podsticanja njihove motivacije za rad i daljeg razvoja svih potencijala. Oni treba da budu dovoljno izazovni i raznovrsni da podstiču više misaone procese. Naglasak treba staviti na sticanje temeljnih znanja, a ne samo činjenica, pri čemu tempo rada treba da bude fleksibilan i da odgovara brzini napredovanja svakog darovitog učenika. Važno je da nastavnici koriste interdisciplinarni pristup u nastavi, koji je zasnovan na integraciji problema iz različitih oblasti nauke, jer se tako podstiče želja darovitih učenika za proširivanjem i produbljivanjem znanja, kao i razvijanjem sposobnosti da reaguju na različite pojave.
- Planiranje i pripremanje nastave treba da sadrži različite pristupe poučavanja, različite metode učenja i, na kraju, različite načine prezentovanja onog što se naučilo. Nastavu treba organizovati tako da omogući učenicima da primjenjuju metode učenja kao što su: rješavanje problema, izrada projekata, istraživanja, kooperativno učenje, divergentno učenje i sl. Prilikom realizacije obogaćenog kurikuluma za redovnu nastavu, darovite učenike ne treba izdvajati iz odjeljenja, već im omogućiti individualan ili rad u grupi na zadacima i projektima uz stručno vođenje nastavnika. Postignuća u učenju se mogu unaprijediti kada daroviti učenici borave i uče u grupi onih sa sličnim sposobnostima i interesovanjima. Stoga je pored planiranja redovne nastave, potrebno sačiniti i plan rada dodatne nastave i sekcija slobodnih aktivnosti čijom će se realizacijom odgovoriti potrebama i interesovanjima darovitih učenika. U ovim planovima je potrebno posebno definisati ishode učenja koje podstiču više misaone procese (analiza, sinteza, evaluacija), kao i razvoj vještina.

6.2. PRILAGOĐAVANJE OBRAZOVNOG PROGRAMA UČENICIMA SA POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA

- U skladu sa zakonom, obrazovni program za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama može se izvoditi uz dodatne uslove i pomagala, prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći, kako bi se obezbijedilo da ti učenici dobiju jednak obrazovni standard, definisan obrazovnim programom, u skladu sa njihovim individualnim mogućnostima.
- Škola je dužna da, u skladu sa zakonom donese individualni razvojno-obrazovni program za učenika sa posebnim obrazovnim potrebama. Individualnim razvojno-obrazovnim programom se određuju: oblici vaspitno-obrazovnog rada za vaspitno-obrazovne oblasti, odnosno predmete i module, način izvođenja dodatne stručne pomoći, prohodnost između programa, prilagođavanje u organizaciji nastave, ishodi učenja, kriterijumi za dostizane ishoga učenja, provjeravanje i ocjenjivanje ishoda učenja i napredovanja učenika, kao i raspored časova.
- Za pripremu, primjenu, praćenje i prilagođavanje programa, škola obrazuje stručni tim koji čine: nastavnici, stručni saradnici škole ili resursnog centra, uz učešće roditelja.
- Individualni razvojno-obrazovni program se može u toku godine mijenjati, odnosno prilagođavati u skladu sa napretkom i razvojem učenika.

6.3. PRILAGOĐAVANJE OBRAZOVNOG PROGRAMA OBRAZOVANJU ODRASLIH

- Obrazovni programi se prilagođavaju odraslima po obimu, organizaciji i trajanju. Prilikom prilagođavanja programa odraslim polaznicima škola treba da vodi računa o njihovim ranije stečenim znanjima, radnom i životnom iskustvu i specifičnostima učenja odraslih.
- Prilagođeni plan i program, treba na kraju obrazovanja da omogući polazniku sticanje kvalifikacije nivoa obrazovanja i stručnih kvalifikacija, koje su predviđene obrazovnim programom.
- Kvalifikacija nivoa obrazovanja Pomoćnik/ Pomoćnica frizera, može se steći kroz vanredno obrazovanje.
- U skladu sa zakonom, vanredni učenik je obavezan da pohađa pripremnu nastavu koja može biti organizovana kao instruktivno-konsultativna, kao grupna nastava za koju je definisan raspored realizacije predmeta, modula ili tema u okviru modula ili kao kombinacija ova dva modela.
- Ukupan fond časova za pojedine razrede ne može biti manji od 50% ukupnog godišnjeg broja časova za obrazovni program, ukoliko se učenici obrazuju nakon završetka osnovnog obrazovanja.
- Ukoliko su učenici završili obrazovanje po obrazovnom programu srednje škole, u skladu sa zakonom, njima se priznaju predmeti odnosno moduli koje su uspješno završili, ukoliko su njihov sadržaj i trajanje odgovarajući. U tom slučaju, broj časova od najmanje 50% ukupnog godišnjeg broja časova, određuje se u odnosu na ukupan godišnji broj časova predmeta i modula koje učenici nijesu prethodno izučavali ili ih nijesu uspješno završili.
- Za svakog učenika škola treba da utvrditi listu predmeta (dopunskih, diferencijalnih), modula ili tema u okviru modula za koje je potrebno da učenik pohađa pripremnu nastavu, kao i broj časova pripreme nastave (obim nastave pojedinih tema). Škola treba da upozna učenika o seminarskim i grafičkim radovima, projektnim i pisanim zadacima koje treba da uradi. Sagledavanjem liste predmeta, modula ili tema u okviru modula, škola formira grupe kandidata za pripremnu nastavu.
- Škola treba da organizuje časove pripreme kandidata za pojedine dijelove praktičnog ispita, kao i za izradu praktičnog rada, koja može biti organizovana kao instruktivno-konsultativna.
- Škola je dužna da vodi odgovarajuću evidenciju o svakom učeniku.

7. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Obrazovni program Pomoćnik/ Pomoćnica frizera

Kod dokumenta: OP-120020-PFRIZ

Datum usvajanja dokumenta: 21. jun 2018. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: III sjednica Nacionalnog savjeta za obrazovanje

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Zoran Vukčević, VKV frizer, direktor „Kuća mode i ljepote“ d.o.o. Podgorica
2. Suad Lukačević, VKV frizer, predsjednik Saveza frizera Crne Gore, direktor Samostalne frizerske radnje „Style“
3. Zagorka Ivanović, frizer, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica
4. Milka Obradović, profesor srpskog jezika i književnosti, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica
5. Jelena Vukčević, frizer, nastavnik, JU Srednja stručna škola Cetinje
6. Sandra Kovačević, diplomirani inženjer tehnologije, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica
7. Danijela Stjepčević-Laušević, diplomirani grafičar, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica
8. Jasmina Cicmil, frizer, nastavnik, JU Srednja stručna škola Nikšić
9. Sonja Gledić, diplomirani grafičar, nastavnik, JU Resursni centar za sluh i govor "Dr Peruta Ivanović" Kotor
10. Anita Nikolić, frizer, nastavnik, JU Resursni centar za sluh i govor "Dr Peruta Ivanović" Kotor
11. Senka Savović, frizer, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica
12. Sanida Laković, frizer, nastavnik, JU Srednja stručna škola Bar
13. Driton Malhodžić, profesionalni master u nastavi biologije i hemije za niže i srednje obrazovanje, nastavnik, JU Srednja mješovita škola „Bratstvo-jedinstvo“ Ulcinj
14. Danica Šanković, VKV kreator muških frizura, nastavnik, JU Srednja mješovita škola „Ivan Goran Kovačić“ Herceg Novi
15. Ranka Lučić, VKV frizer kreator, nastavnik, JU Srednja mješovita škola „Ivan Goran Kovačić“ Herceg Novi
16. Dalida Čeranić, kreator ženskih frizura, nastavnik, JU Srednja stručna škola Berane
17. Indira Šahman, kreator ženskih frizura, nastavnik, JU Srednja stručna škola Berane
18. Bojan Anđić, kreator muških frizura, nastavnik, JU Srednja stručna škola – Berane
19. Andrijana Bogetić, profesor sociologije, nastavnik, JU Srednja stručna škola Nikšić

Koordinator:

Milena Dragović, diplomirani ekonomista - menadžer u hotelijerstvu, samostalni savjetnik II u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, Centar za stručno obrazovanje